

Norges delegasjon
til den europeiske union

ØKONOMINYTT

FØRSTE KVARTAL 2019

*Nyhetsbrev fra finansrådene ved
Norges delegasjon til EU*

Sammendrag

I denne utgaven av økonominytt kan du oppdatere deg på en rekke saker som dette kvartalet har preget økonomi- og finansfeltet.

- Les om hvilke regelverkssaker på finansmarkedsområdet som kan bli vedtatt i vår. Europaparlamentet oppløses etter april for å forberede valget til nytt Parlament i mai.
- Oppdater deg på skattesaker som har vært behandlet i ECOFIN, blant annet skatt og digital økonomi.
- Kommisjonen har offentliggjort nye tall for europeisk økonomi og lagt frem landrapporter under det europeiske semester.
- Eurogruppen jobber videre med å styrke europeisk økonomi, konkurransekraft og euroen som internasjonal handelsvaluta gjennom en ytterligere styrking av bankunionen og ØMU.
- EU-toppmøtet i juni vil ha en foreløpig drøftelse av forslaget til flerårige finansielle rammer (MFF) for perioden 2021-27 med sikte på enighet høsten 2019.

FORMANNSKAPET

FINANSMARKEDENE

SKATT

EUROPEISK ØKONOMI

EUROGRUPPEN

BUDSJETT

Møter under det rumenske formannskap våren 2019

Eurogruppen og ECOFIN:

21. og 22. januar

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra ECOFIN ligger på Rådets [møteside](#). Resultatene fra møtet kan leses [her](#). På denne [siden](#) kan du finne tilsvarende for Eurogruppen.

11. og 12. februar

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra ECOFIN ligger på Rådets [møteside](#). Resultatene fra møtet kan leses [her](#). På denne [siden](#) kan du finne tilsvarende for Eurogruppen.

11. og 12. mars

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra ECOFIN ligger på Rådets [møteside](#). Resultatene fra møtet kan leses [her](#). På denne [siden](#) kan du finne tilsvarende for Eurogruppen.

5. og 6. april

Uformelt ECOFIN. Informasjon og agenda er publisert på formannskapets [møteside](#).

16. og 17. mai

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra ECOFIN vil komme på Rådets [møteside](#). Informasjon for Eurogruppen vil dukke opp [her](#).

13. og 14. juni

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra ECOFIN vil komme på Rådets [møteside](#). Informasjon for Eurogruppen vil dukke opp [her](#).

Toppmøter våren 2019

21. og 22. mars

Konklusjonene fra Eurotoppmøtet ligger [her](#), all ytterligere informasjon er tilgjengelig på Rådets [møteside](#).

9. mai

Sibiu Summit. Agenda er ikke publisert, informasjon kommer på Rådets [møteside](#).

20. og 21. juni

Informasjon og agenda vil bli publisert på Rådets [møteside](#).

Toppmøtet 22. mars hadde deltagelse fra statsminister Erna Solberg. ©EU-delegasjonen 2019. Johannes Gulbrandsen

Formannskapet

Det rumenske formannskapets arbeidsprogram

Det er første gang Romania har formannskapet i Rådet. Romania presenterte [formannskapsprogrammet](#) for det økonomiske og finansiell området i ECOFIN-møtet 22. januar 2019. Mottoet for arbeidsprogrammet er «Cohesion, a common European value» og det legges vekt på fire hovedprioriteringer: 1) Et samlet Europa, 2) Et mer sikkert Europa, 3) Europa som en sterkere global aktør og 4) et Europa med felles verdier.

Under ECOFIN er det tre hovedprioriteringer: i) videreføre arbeidet med å styrke den økonomiske monetære union, bankunionen og kapitalmarkedsunionen, ii) effektiv og rettferdig skatt og iii) ferdigstillelse av det europeiske semester for 2019 og etablere de innledende prioriteringene for den neste institusjonelle syklusen under det europeiske semester.

Eurogruppen

Formannskapet vil fortsette arbeidet med å styrke den økonomiske monetære unionen (ØMU) og følge opp konklusjonene fra eurotoppmøtet 14. desember 2018. Som del av arbeidet med å styrke ØMU vil formannskapet jobbe videre med ferdigstillelse av bankunionen og de regulatoriske tiltakene i bankpakken som skal styrke bankenes motstandskraft. Under bankunionen vil formannskapet jobbe videre med forslaget om å etablere en felleseuropeisk innskuddsgaranti (EDIS). Formannskapet vil følge opp konklusjonen i toppmøtet og videreføre arbeidet med å etablere den europeiske stabiliseringsmekanismen (ESM) som en sikkerhetsventil for bankunionens felles krisehåndteringsfond (SRF). Formannskapet legger vekt på å diskutere disse spørsmålene i et inkluderende format, det vi si også med medlemslandene som ikke er euroland.

Finansmarkedsområdet

Formannskapet vil jobbe videre med å ferdigstille kapitalmarkedsunionen. Under kapitalmarkedsunionen legger formannskapet vekt på å fortsette arbeidet med de store regelverkspakkene som Kommisjonen har fremmet, og å jobbe videre med handlingsplanene for henholdsvis Fintech og bærekraftig finansiering. Formannskapet legger vekt på å ferdigstille de åpne regelverksforslagene på finansmarkedsområdet, og har særlig prioritert tiltak for å finansiere små og mellomstore bedrifter (SMBer).

Det europeiske semester

Formannskapet legger vekt på å vedta og arbeide med å gjennomføre de økonomiske anbefalingene for 2019 og å innlede drøfting om hvilke prioriteringer som bør inngå i arbeidet høsten 2019 med syklusen for 2020. For å understøtte nødvendige økonomiske reformer i medlemslandene vil formannskapet bidra til videre drøfting for å etablere et reformstøtte program i form av et budsjettinstrument som skal inngå i MFF 2021-2027. Formannskapet legger vekt på at drøftingene bør være transparente og involvere alle medlemslandene.

Skatt

Formannskapet vil arbeide for «fair and effective taxation and efficient customs», og blant annet fortsette det pågående arbeidet med en styrket beskatning av den digitale økonomien i EU. Arbeidet med å modernisere EUs merverdiavgiftssystem vil dessuten fortsette.

Formannskapet vil videre bidra til en konstruktiv debatt om arbeidet med et felles grunnlag i selskapsskatten (CCTB). Formannskapet tar sikte på å slutføre forhandlingene om endringer i særavgiftsstrukturen mv. på alkohol og alkoholholdige drikkevarer. Arbeidet med oppdatering av EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner vil også fortsette under det rumenske formannskapet.

EUs budsjett for 2020

Under det rumenske formannskapet skal det vedtas retningslinjer for EUs 2020-budsjett, som har til formål å danne grunnlag for Kommisjonens forslag til 2020-budsjettet.

EUs langtidsbudsjett (MFF)

En viktig oppgave for formannskapet vil være å fortsette arbeidet med forhandlingene om EUs langtidsbudsjett (MFF 2021-2027). Dette arbeidet skjer i hovedsak i regi av Rådet for allmenne saker (GAC) og i EUs toppmøter.

Arbeidsprogrammet ble vedtatt av ECOFIN i januar uten merknader.

Programmet er ambisiøst både når det gjelder de politiske målsettingen og det konkrete regelverksarbeidet. Det gjenstår et stort antall regelverkssaker på finansmarkedsområdet som det vil kreve betydelig ressurser og politisk vilje for å konkludere før Europaparlamentet går fra hverandre i slutten av april 2019.

Pierre Moscovici, EU-kommisjonær for økonomiske og finansielle saker snakker med presse i forbindelse med møtet i Eurogruppen 11. mars ©European Union

Finansmarkedene

Europakommisjonen har de siste årene fremmet mange nye forslag på finansmarkedsområdet til oppfølging av kapitalmarkedsunionen, bankunionen, handlingsplanen for bærekraftig finansiering mv. Innholdet i Kommisjonens forslag er omtalt i tidligere Økonominytt, se blant annet Økonominytt 2018 nr. 7. Gjennom vinteren 2018-2019 har det på finansmarkedsområdet vært totalt 32 regelverksforslag til behandling i Rådet og Kommisjonen. Disse sakene følger den såkalte «co-decision» prosedyren som gjelder for de fleste regelverkssaker i EU, og som innebærer at Kommisjonens forslag behandles parallelt i Europaparlamentet og Rådet før de to institusjonene kommer sammen for uformell trilogforhandlinger assistert av Kommisjonen. Europaparlamentet har i midten av april siste plenumssamling før valget. Fristen for å komme til politisk enighet i trilogforhandling mellom Rådet og Parlamentet med sikte på å rekke endelige vedtak nå i vår er derfor nå i ferd med å løpe ut. Vi kan derfor nå anslå hvilke saker som vil få formelt vedtak og bli publisert i Official Journal i løpet av første halvår 2019.

Status for de ulike sakene på finansmarkedsområdet er gjengitt i tabellen nedenfor. Grønn hake markerer for Europaparlamentet om de har vedtatt rapport som gir dem forhandlingsmandat til de uformelle trilogforhandlingene med Rådet. Grønn hake markerer for Rådet dersom det har vedtatt sitt forhandlingsmandat til trilogforhandlingen. Under overskriften trilogforhandling markerer grønn hake om Rådet og Parlamentet er kommet til politisk enighet. Etter at trilogforhandlingene er gjennomført skal resultatet godkjennes i henholdsvis Parlamentet og Rådet. Deretter går saken til formelle vedtak først i Parlamentet og deretter i Rådet. Til slutt publiseres rettsakten i Official Journal. Det kan gå noe tid mellom politisk enighet i trilogforhandlingene og publisering i Official Journal (OJ). I prinsippet vil også både Rådet og Parlamentet kunne underkjenne en politisk enighet som er oppnådd i trilogforhandling. Selv om det ville være uvanlig at en rettsakt ikke blir vedtatt etter at det oppnådd politisk enighet og denne enigheten er bekreftet, må kolonnen til høyre med markering av saker som forventes vedtatt i vår leses med forbehold for at sakene fortsatt kan stoppe opp.

Rettsakter til behandling i EU vinteren 2018-2019.					Forventes endelig vedtatt og publisert OJ første halvår 2019
Korttittel	COM	EP	Rådet	Trilog	
Grensekryssende distribusjon av kollektive investeringsfond L1 Dir (..) amending Dir. 2009/65/EC and Dir. 2011/61/EU with regard to cross-border distribution of collective investment funds	COM (2018) 92	✓	✓	✓	✓

Grensekryssende distribusjon av kollektive investeringsfond L1 Reg (..) on facilitating cross-border distribution of collective investment funds and amending Regulations (EU) No 345/2013 and (EU) No 346/2013	COM(2018) 110	✓	✓	✓	✓
Obligasjoner med fortrinnsrett L1 Reg. (..) for a Regulation of the European Parliament and of the Council on amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards exposures in the form of covered bonds.	COM(2018) 93	✓	✓	✓	✓
Obligasjoner med fortrinnsrett L1 Dir. (..) on the issue of covered bonds and covered bond public supervision and amending Dir 2009/65/EC and Dir 2014/59/EU - amend. UCITS and BRRD	COM(2018) 94	✓	✓	✓	✓
Lovvalg L1 Reg (...) on the law applicable to the third-party effects of assignments of claims.	COM(2018) 96	✓	✗	✗	✗
Investment Firm Review L1 Reg (..) on the prudential requirements of investment firms and amending Regulations (EU) No 575/2013, (EU) No 600/2014 and (EU) No 1093/2010 [CRR, MiFIR, EBA]	COM(2017) 790	✓	✓	✓	✓
Investment Firms Review L1 Dir on the prudential supervision of investment firms and amending Directives 2013/36/EU and 2014/65/EU [CRD IV & MiFID II]	COM(2017) 791	✓	✓	✓	✓

MiFID II – del av folkefinansieringsforslaget L1 Dir (...)amending Dir 2014/65/EU on markets in financial instruments .	COM(2018) 99	✓	✗	✗	✗
Folkefinansiering til næringsdrivende L1 Reg on European Crowdfunding Service Providers (ECSP) for Business	COM(2018) 113	✓	✗	✗	✗
Bankpakken - endringer i CRR og EMIR L1 Reg (...) amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards the leverage ratio, the net stable funding ratio, requirements for own funds and eligible liabilities, counterparty credit risk, market risk, exposures to central counterparties, exposures to collective investment undertakings, large exposures, reporting and disclosure requirements and amending Regulation (EU) No 648/2012	COM (2016)0850	✓	✓	✓	✓
Bankpakken - endringer i BRRD L1 Dir (...) amending Directive 2014/59/EU on loss-absorbing and recapitalisation capacity of credit institutions and investment firms and amending Directive 98/26/EC, Directive 2002/47/EC, Directive 2012/30/EU, Directive 2011/35/EU, Directive 2005/56/EC, Directive 2004/25/EC and Directive 2007/36/EC	COM(2016) 852	✓	✓	✓	✓
Bankpakken - endringer i BRRD L1 Dir (...) amending Directive 2014/59/EU as regards the ranking of unsecured debt instruments in insolvency hierarchy	COM (2016) 853	✓	✓	✓	✓ Håndtert i hurtigspor, allerede ferdig vedtatt og publisert OJ

Bankpakken - endringer i CRD IV L1 Dir (...) amending Directive 2013/36/EU as regards exempted entities, financial holding companies, mixed financial holding companies, remuneration, supervisory measures and powers and capital conservation measures	COM(2016) 854	✓	✓	✓	✓
Misligholdte lån L1 Reg (..) amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards minimum loss coverage for non-performing exposures	COM(2018) 134	✓	✓	✓	✓
Misligholdte lån - inndrivelse av sikkerhet L1 Dir (..) on credit servicers, credit purchasers and the recovery of collateral	COM(2018) 135	✗	✗	✗	✗
Grensekryssende betalinger L1 Reg (...) amending Regulation (EC) No 924/2009 as regards certain charges on cross-border payments in the Union and currency conversion charges	COM(2018) 163	✓	✓	✓	✓
SMBer - tilgang til kapitalmarkedene L1 Reg (..) amending Regulations (EU) No 596/2014 and (EU) 2017/1129 as regards the promotion of the use of SME growth markets	COM(2018) 331	✓	✓	✓	✓
Motorvognforsikringsdirektivet L1 Dir (..) amending Directive 2009/103/EC of the European Parliament and the Council of 16 September 2009 relating to insurance against civil liability in respect of the use of motor vehicles, and the enforcement of the obligation to ensure against such liability	COM(2018) 336	✓	✗	✗	✗

<p>Bærekraftig finansiering - taksonomi L1 Reg (..) on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment</p>	<p>COM(2018) 353</p>	<p>✓</p>	<p>✗</p>	<p>✗</p>	<p>✗</p>
<p>Bærekraftig finansiering - offentliggjøring L1 reg (...) on disclosures relating to sustainable investments and sustainability risks and amending Directive (EU) 2016/2341</p>	<p>COM(2018) 354</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>
<p>Bærekraftig finansiering - referanseverdi karbon L1 Reg (..) on low carbon benchmarks and positive carbon impact benchmarks</p>	<p>COM(2018) 355</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>
<p>EMIR forenklinger (Refit) L1 Reg(.....) amending Regulation (EU) No 648/2012 as regards the clearing obligation, the suspension of the clearing obligation, the reporting requirements, the risk-mitigation techniques for OTC derivatives contracts not cleared by a central counterparty, the registration and supervision of trade repositories and the requirements for trade repositories - amend. EMIR</p>	<p>COM(2017) 208</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>

<p>EMIR – tilsyn med sentrale motparter (CCP Supervision) L1 Reg (..) amending Regulation (EU) No 1095/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Securities and Markets Authority) and amending Regulation (EU) No 648/2012 as regards the procedures and authorities involved for the authorisation of CCPs and requirements for the recognition of third- country CCPs - amend. ESMA and EMIR</p>	COM(2017) 331	✓	✓	✓	✓
<p>EMIR – krisehåndtering av sentrale motparter (CCP Recovery and Resolution) L1 Reg (...) on a framework for the recovery and resolution of central counterparties and amending Regulations (EU) No 1095/2010, (EU) No 648/2012, and (EU) 2015/2365</p>	COM(2016) 856	✓	✗	✗	✗
<p>Sovereign bond backed securities L1 Reg on sovereign bond-backed securities</p>	COM(2018) 339	✗	✗	✗	✗
<p>Paneuropeisk pensjonsprodukt - PEPP L1 Reg (..) on a pan-European Personal Pension Product</p>	COM(2017) 343	✓	✓	✓	✓

<p>Revisjon av de europeiske tilsynsbyråene (ESFS Review) L1 Reg (...) Amending Regulation (EU) No 1093/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Banking Authority); Regulation (EU) No 1094/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Insurance and Occupational Pensions Authority); Regulation (EU) No 1095/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Securities and Markets Authority); Regulation (EU) No 345/2013 on European venture capital funds; Regulation (EU) No 346/2013 on European social entrepreneurship funds; Regulation (EU) No 600/2014 on markets in financial instruments; Regulation (EU) 2015/760 on European long-term investment funds; Regulation (EU) 2016/1011 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts or to measure the performance of investment funds; and Regulation (EU) 2017/1129 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading on a regulated market. <i>Først fremmet som COM (2017) 536, utvidet 12. sept 2018 med COM (2018) 646 om EBAs rolle i hvitvaskingstilsynet.</i></p>	COM(2018) 646	✓	✓	✓	✓
<p>MIFID II og Solvens II (del av ESFS-review) L1Dir (...) amending Directive 2014/65/EU on markets in financial instruments and Directive 2009/138/EC on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II and MiFID II)</p>	COM(2017) 537	✓	✓	✓	✓
<p>ESRB (del av ESFS review) L1 Reg (...) amending Regulation (EU) No 1092/2010 on European Union macro-prudential oversight of the financial system and establishing a European Systemic Risk Board (ESRB)</p>	COM(2017) 538	✓	✓	✓	✓
<p>Skattetransparens for mellommenn L1 Dir (...) amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of income tax information by certain undertakings and branches (Public CBCR)</p>	COM(2016) 198	✓	✗	✗	✗

Bankunion – single resolution mechanism - SRM (antatt ikke EØS-relevant) L1 Reg (...) amending Regulation (EU) No 806/2014 as regards loss-absorbing and Recapitalisation Capacity for credit institutions and investment firms	COM (2016) 851	✓	✓	✓	✓
Bankunionen – felleseuropeisk innskuddsgarantidirektiv - EDIS (antatt ikke EØS-relevant) L1 Reg. (...) amending Regulation (EU) 806/2014 in order to establish a European Deposit Insurance Scheme	COM (2015) 586	✗	✗	✗	✗

Status for regelverksforslag som er fremmet og veien videre

Av tabellen fremgår det at 10 rettsakter av de til sammen 32 forslagene som har vært til behandling gjennom vinteren 2018-2019, med stor sannsynlighet ikke vil bli vedtatt i vår. Det gjelder:

- Forslagene om folkefinansiering til næringsdrivende
- Forslaget om krisehåndtering av sentrale motparter
- Forslaget om et regelverk for misligholdte lån og inndrivelse av sikkerhet
- Lovvalsregler
- Forslaget om et nytt klassifikasjonssystem for å definere bærekraftige verdipapir.
- Forslaget om et regelverk for verdipapirer med statsobligasjoner som underliggende
- Forslaget om motorvognforsikringsdirektivet
- Forslaget om skattetransparens for mellommenn
- Forslaget om et nytt felleseuropeisk innskuddsgarantidirektiv, EDIS, som kun er relevant for bankunionen hvor bare euroland er medlemmer.

Det legges til grunn at en del av disse forslagene vil bli videreført og arbeidet videre med etter valg av nytt Parlament i mai, og etablering av ny Kommisjon. Disse vil det være av interesse å følge fremover, også med tanke på å identifisere ytterligere norske interesseområder. Et eksempel er forslaget om en ny taksonomi for definisjon av bærekraftige verdipapirer under handlingsplanen for bærekraftig finansiering. Forslaget har som mål å innføre et klassifiseringssystem som skal definere hva som er et bærekraftige verdipapir. Slik forslaget er utformet vil det kunne ha virkning for flere områder hvor Norges har interesser, blant annet sirkulærøkonomi, hav, skog og energi.

De sakene som er markert med grønt i alle boksene i tabellen overfor, er på ulike stadier i vedtaksprosessen etter at politisk enighet er oppnådd i trilogforhandling. Enkelte av rettsaktene venter bare på siste vedtak i et senere Rådsmøte før publisering i OJ. Enkelte av rettsaktene må bekreftes av EP i siste plenums sesjon 17.-18. april før Rådet kan arbeide videre mot sitt endelige vedtak. Rettsakter som vi foreløpig legger til grunn vil bli satt opp for vedtak 17. og 18. april i Europaparlamentet i forbindelse med siste plenums sesjon før valget, er:

- Revisjonen av de europeiske tilsynsbyråene, EBA, ESMA, EIOPA og ESRB, samt styrket tilsyn med hvitvaskingsområdet.
- EMIR – forenklinger i rapporteringskravene
- EMIR – tilsyn med sentrale motparter
- Obligasjoner med fortrinnsrett – standardisering av kriterier
- Nytt tilpasset regelverk om stabilitet og tilsyn for verdipapirforetak (Investment Firm Review)
- Nyt paneuropeisk pensjonsprodukt (PEPP) blir antatt vedtak i plenum 4. april.

Den inneværende lovgivningssyklusen går mot slutten

Når Europaparlamentet går fra hverandre før valget i mai, markeres også slutten på den inneværende lovgivningssyklusen i EU. Den sittende Europakommisjonen har hatt en ambisiøs agenda for nytt regelverket på finansmarkedsområdet. På store områder er det gjort mye. Det gjelder innenfor banksektoren hvor store nye regelverk med blant annet kapitalkrav og krisehåndteringsregler er på plass. Konklusjonen om de siste delene av *bankpakken* i desember 2018 markerer et foreløpig punktum for et stort arbeid for å styrke bankenes motstandskraft. Tilsvarende er det betydelige nye regelverkspakker som er fremmet og vedtatt innenfor blant annet, hvitvasking, betalingsystemer, verdipapiriområdet, fondsområdet og for infrastruktur i verdipapirkjedene. Kommisjonen har lagt stor vekt på å ferdigstille tiltakene under *kapitalmarkedsunionen*. I mars publiserte Kommisjonen en ny meddelelse om fremdrift under kapitalmarkedsunionen. Meddelelsen er tilgjengelig [her](#). Med den politiske enigheten om revisjonen av de europeiske finanstilsynsmyndighetene som ble oppnådd 21. mars 2019, falt trolig den siste viktige brikken på plass i arbeidet med kapitalmarkedsunionen.

Kommisjonen har også lagt stor vekt på handlingsplanen for *bærekraftig finansiering og fintech*. Det er egne informasjonssider om disse to handlingsplanene [her](#) og [her](#).

Handlingsplanen for *bærekraftig finansiering* ble lansert i mars 2018 og har avledet totalt 5 regelverksforslag. 2 av dem er delegerte rettsakter for å styrke informasjonen om bærekraft til investor under MiFID II og Pripps. De tre andre er nye forslag til Råds- og Parlamentsforordninger. Som det fremgår av tabellen over ser det nå ut som forslagene om nye opplysningsplikter om bærekraft for fondsforvaltere og institusjonelle investorer blir vedtatt (disclosure-forslaget). Tilsvarende ser det ut som forslaget om en ny referanseverdi for karbon vil bli vedtatt før Parlamentet går fra hverandre (carbon benchmark-forslaget). Det siste store nye forslaget om et nytt klassifiseringssystem for å definere hva som er et bærekraftig verdipapir (taxonomy-forslaget) blir ikke vedtatt i inneværende lovgivningssyklus. Dette er av Kommisjonen ansett som det mest sentrale forslaget for å unngå grøntvasking av verdipapirer og for at verdipapirmarkedene skal understøtte klimamålene i Paris-avtalen.

Det er bred politisk forankring av handlingsplanen for bærekraftig finansiering, og det er derfor grunn til å tro at taksonomi-forslaget vil leve videre.

Handlingsplanen for *fintech* har med unntak for forslaget om nye regler for folkefinansiering som har stoppet opp, primært ledet til tiltak utenfor det regulatoriske området. Det er blant annet opprettet såkalte sandkasser for uttesting av ny teknologi, og Kommisjonen gir støtte til medlemsland for å øke kompetansen med digitalisering. Det skjer også mye arbeid i samarbeid med DG Connect hvor arbeidet med *cyber security* er forankret. Fremover vil det være av interesse å følge hva EU planlegger å gjøre på området for virtuell valuta/crypto assets. Det har vært antatt at deler av de nye krypto-instrumentene vil kunne håndteres av eksisterende regler bl.a. om betalingssystemer og finansielle instrumenter.

Den sittende Kommisjonen har også lagt stor vekt på å styrke arbeidet med å forbygge hvitvasking og antiterror-finansiering. EU vedtok endringer i hvitvaskingsdirektivet i juni i 2018 (AMLD V), og det ser nå også ut som tilsynet med hvitvasking blir styrket dersom forslaget om revisjon av de europeiske finanstilsynsmyndighetene blir vedtatt, se nærmere omtale i eget punkt nedenfor. Kommisjonen har en egen informasjonsside om hvitvaskings- og antiterrorfinansieringsarbeid [her](#).

Arbeidet med regelverk på finansmarkedsområdet er av stor betydning for Norge. Det norske finansmarkedet er en integrert del av det indre marked og regelverket i EU på finansmarkedsområdet er i all hovedsak EØS-relevant.

Revisjonen av de europeiske finanstilsynsmyndighetene

Etter finanskrisen har EU jobbet systematisk for å styrke den felleseuropeiske reguleringen av finansmarkedene. En viktig del av dette arbeidet har vært å parallelt styrke tilsynet med finansmarkedene gjennom etableringen av et felleseuropeisk system for finanstilsyn. Systemet for de europeiske finanstilsynsmyndighetene består av EBA, ESMA, EIOPA og ESRB. Byråene skal blant annet bidra til å øke konvergens og kvalitet i tilsynet med finansmarkedene på tvers av det indre marked. I 2017 presenterte Kommisjonen en revisjon av tilsynsbyråene som er nærmere omtalt i tidligere Økonominytt. Det har vært til dels stor motstand mot noen av endringsforslagene, særlig det som gjelder styring og finansiering, og det var derfor et viktig steg at det 21. mars 2019 ble oppnådd politisk enighet mellom Rådet og Parlamentet om revisjonsforslaget. Kommisjonen har en egen informasjonsside om tilsynsbyråene og revisjonen [her](#). Kommisjonen anser arbeidet med å styrke tilsynsbyråene som kritisk for ferdigstillelsen av og effektiviteten i kapitalmarkedsunionen.

Revisjonsforslaget fra Kommisjonen omfattet blant annet styringsstruktur, finansieringsmekanisme og konkrete oppgaver for EBA, ESMA og EIOPA. I det politiske kompromisset fra trilogforhandlingen som nå ser ut til å bli vedtatt av både Parlamentet og Rådet, er det følgende hovedtrekk:

- EBA får en styrket rolle i tilsynet med hvitvasking. Dette er i tråd med tilleggsforslaget fra Kommisjonen i september 2018. Målet er at EBA skal bidra til å sikre minstestandarder for tilsynsarbeidet på hvitvaskingsområdet og legge til rette for økt konvergens. EBA vil blant annet få kompetanse til å kunne pålegge nasjonale tilsynsmyndigheter å undersøke mulige brudd på hvitvaskingsregelverket og i visse tilfeller intervensere selv dersom nasjonale myndigheter ikke følger opp.

- ESMA får en del nye oppgaver for å styrke tilsynet på verdipapirområdet. Disse oppgavene vil blant annet endre markedsmissbruksforordningen hvor ESMA i større grad enn tidligere skal koordinere grensekryssende tilsynssaker og ESMA får nye oppgaver under referanseverdiforordningen og ovenfor tilbydere av datarapporteringstjenester.
- Formålet med endringene i oppgaver for EBA og ESMA er å gi jevnere kvalitet i tilsynet for markedsoperatører på tvers av det indre marked og unngå at det skal kunne bygge seg opp boble av risiko i enkeltland.
- De tre byråene skal i større grad utføre «peer reviews» for å øke kvaliteten på tilsynet i hele det indre marked.
- Styringsstrukturen i ESAene vil i hovedtrekk bli bevart, og kollektivet av de nasjonale tilsynsmyndighetene vil forbli det øverste besluttsende organet i byråene gjennom Board of Supervisors for henholdsvis EBA, ESMA og EIOPA. Formannen for de tre byråene vil styrkes, og blant annet gis noe mer uavhengig i utformingen av agendaen for møtene i Board of Supervisors.
- Finansieringsstrukturen for byråene vil i hovedtrekk bli bevart, men noen tjenester kan bli avgiftsbelagt for brukerne av tjenestene (f.eks. trykte publikasjoner).
- De tre byråene vil bli pålagt å integrere miljø-, sosiale- og styringskriterier (ESG) i arbeidet sitt for å understøtte EUs arbeid med å fylle klimamålene i Paris-avtalen. Byråene vil også i større grad legge vekt på klimarisiko ved stresstester.
- Det gjøres også enkelte endringer i ESRB-forordningen for å styrke styringsstrukturene og sikre deltakelse fra Single Supervisory Mechanism (SSM) og Single Resolution Board (SRB). Formålet med disse endringene er å styrke arbeidet med finansiell stabilitet.

Tyskland og Spanias finansministre Olaf Scholz og Nadia Calviño utveksler noen ord under et møte i Eurogruppen ©European Union

Skatt

ECOFIN 22. januar

Under ECOFIN-møtet i januar stod ingen konkrete skattesaker på dagsorden.

Det kan nevnes at Rådet siden forrige ECOFIN-møte 4. desember 2018 uten videre diskusjon har vedtatt endringer i merverdiavgiftsdirektivet (Rådsdirektiv 2016/112/EF), som gir medlemsland med stort omfang av merverdiavgiftssvindel adgang til å innføre tidsbegrenset innenlandsk generell omvendt merverdiavgiftsplikt. Endringene ble vedtatt på miljørådsmøte 20. desember 2018.

De nye reglene gir medlemsland mulighet til å søke Kommissjonen om tillatelse til å innføre midlertidig generell omvendt merverdiavgiftsplikt for innenlandske leveranser av varer og tjenester mellom næringsdrivende. Ordningen er tidsbegrenset og gjelder inntil 30. juni 2022. Det er satt strenge vilkår for å kunne benytte seg av ordningen. Det er videre Rådet med enstemmighet som etter innstilling fra Kommissjonen, gir et medlemsland tillatelse til å benytte seg av ordningen.

Kommissjonens forslag ble lagt fram i desember 2016. Saken er behandlet med hjemmel i TFEU artikkel 113. Det vil si at det må foreligge enstemmighet i Rådet og hvor Europaparlamentet har uttalelsesrett. Det ble oppnådd politisk enighet på ECOFIN-møtet 2. oktober 2018. Europaparlamentet avga sin uttalelse 11. desember 2018.

Se for øvrig omtalen i [Økonominytt nr. 9/2018](#).

ECOFIN 12. februar

Diskusjon om mer effektive beslutningsprosedyrer på skatteområdet

Situasjonen i dag på skatteområdet

På skatteområdet er hovedregelen at det kreves enstemmighet i Rådet og under den særskilte lovgivningsprosedyren, se artiklene 113 og 115 i TFEU. Det er den samme særskilte lovgivningsprosedyre som gjelder under begge artiklene, noe som betyr at Europaparlamentet kun har en uttalelsesrett.

TFEU artikkel 113 gir Rådet hjemmel til å gi sekundærlovgivning (forordninger og direktiver) på området for indirekte skatter. Det vil si for merverdiavgift, særavgifter og andre former for indirekte skatter. For å kunne bruke denne bestemmelsen er det et krav om at en slik harmonisering er nødvendig for at det indre marked skal kunne opprettes og virke og for å unngå konkurransevridninger.

EU har et omfattende harmonisert regelverk knyttet til merverdiavgiften. Se Rådsdirektiv 2006/112/EF som er hoveddirektivet på området. Alle medlemslandene må ha et merverdiavgiftsregelverk, og det er satt krav og rammer for medlemslandenes regelverk på området. Denne harmoniseringen er ansett nødvendig for et velfungerende indre marked. Det pågår nå en modernisering av EUs merverdiavgiftssystem, slik at merverdiavgiften passer

bedre til det indre marked, fremmer den grensekryssende handel og er bedre tilpasset den digitale utviklingen.

Også på særavgiftsområdet er det vedtatt flere direktiver, blant annet om avgifter på alkohol, tobakk og mineraloljer (energiprodukter).

På området for direkte beskatning finnes det ingen særskilt hjemmel i EU-traktene om harmonisering. TFEU artikkel 115 gir Rådet en generell hjemmel til å gi direktiver for å harmonisere medlemsstatenes lovgivning for å fremme det indre marked. På direkteskatteområdet brukes denne bestemmelsen som hjemmel for harmonisering.

Omfanget av felles EU-regler om direkte beskatning er mer begrenset enn for indirekte skatter. Fokus har først og fremst vært på å fjerne skattemessige hindringer for økonomisk virksomhet over landegrensene, å bekjempe skadelig skattekonkurrans og å arbeide for bedre samarbeid mellom skattemyndighetene. Blant annet har det kommet på plass et direktiv mot skatteomgåelse med direkte virkning for det indre marked, se Rådsdirektiv (EU) 2016/1164. Direktivet mot skatteomgåelse er gjennomføring av OECDs BEPS-anbefalinger på EU-nivå.

Medlemslandene må for øvrig sørge for at de nasjonale skattereglene er i samsvar med grunnprinsippene i traktaten om fri bevegelse av varer, personer, tjenester og kapital, om etableringsfrihet og ikke-diskriminering. Skattereglene må også være i tråd med reglene om statsstøtte. Kommisjonen skal påse at medlemsstatene overholder sine forpliktelser. Dersom medlemsstatenes nasjonale skatteregler ikke er i samsvar med fellesskapsreglene, kan Kommisjonen ta rettslige skritt. En rekke saker er bragt inn for EU-domstolen, som gjennom sine avgjørelser har bidratt til rettsutviklingen på skatteområdet.

Kommisjonens melding av 15. januar 2019

Kommisjonen la 15. januar i år frem en [melding](#) hvor formålet er å få i gang en debatt om mer effektiv avgjørelsesmekanismer innen EUs felles skattepolitikk. I meldingen argumenterer Kommisjonen for en overgang fra enstemmighet til kvalifisert flertallsbeslutninger i Rådet og overgang fra den særskilte lovgivningsprosedyren til den alminnelige lovgivningsprosedyren på skatteområdet. Ved en eventuell overgang til den alminnelige lovgivningsprosedyre vil Europaparlamentet bli medlovgiver også på skatteområdet.

Dette er et lenge varslet initiativ. Kommisjonspresident Jean-Claude Juncker varslet i september 2018 i forbindelse med sin tale om tilstanden til EU, at Kommisjonen vil foreslå en overgang fra enstemmighet til kvalifisert flertall på flere politikkområder. Til dette formålet argumenterte kommisjonspresident Juncker for å aktivere traktatfestede passerellebestemmelser som han betegnet som «Lisboatraktaten sin skjulte skatt».

På det skattepolitiske området har Kommisjonen i ovennevnte melding fulgt opp med konkrete forslag til en reform av avgjørelsesprosedyrene. Kommisjonens vurdering er at en reform i tillegg til å sikre større demokratisk legitimitet blant annet vil styrke det indre marked og bidra til en bedre skattepolitikk. Kommisjonen foreslår et veikart for en gradvis og målrettet overgang til kvalifisert flertallsavgjørelser og etter den alminnelige lovgivningsprosedyren på skatteområdet. Kommisjonen foreslår å anvende den generelle passerellebestemmelsen i TEU artikkel 48(7).

I meldingen inviteres Det europeiske råd, Europaparlamentet, Rådet og andre interesserte til å delta i en åpen debatt om en overgang til kvalifisert flertallsavgjørelser innen EUs

skattepolitikk. EUs ledere oppfordres særskilt om å støtte det skisserte veikartet, og treffe de nødvendige avgjørelser.

ECOFIN-møtet i februar hadde blant annet effektivisering av avgjørelsesmekanismer om skattepolitikk som tema. ©European Union

Begrunnelse

Kommisjonen viser til at beskatning spiller en viktig rolle for et sterkt og dynamisk indre marked, og at en bedre skattepolitikk på EU-nivå blant annet vil kunne gi et mer konkurransedyktig indre marked. For at EUs skattepolitikk skal kunne nå sitt fulle potensiale mener Kommisjonen at det er på tide å legge om beslutningsprosedyren, slik at Rådet kan vedta felles skatteregler som er tilpasset det indre marked med sterkt integrerte økonomier. Kommisjonen peker blant annet på at globalisering og digitalisering av økonomien gjør at skattespørsmål ikke kun kan løses på nasjonalt nivå. Trusler mot medlemslandenes skattegrunnlag, herunder skadelig skattekonkurrans og aggressiv skatteplanlegging, kan ikke motvirkes ensidig. Ifølge Kommisjonen står det stadig mer klart at samarbeid er den eneste måten medlemslandene kan nå sine politiske mål og forhindre uthuling av skattegrunnlagene på.

Kommisjonen fremhever videre at kravet til enstemmighet i Rådet har medført manglende fremgang i forhandlinger om flere skatteforslag på EU-nivå som er nødvendige for å styrke det indre marked og EUs konkurransevne. I meldingen er det særskilt vist til forslaget om et felles konsolidert grunnlag i selskapsskatten. Kravet til enstemmighet har også hatt påvirkning på andre politikkområder ettersom beskatning er viktige deler i noen av EUs større prosjekter. I meldingen er trukket fram forslaget om revisjon av energiskattedirektivet med formål om å støtte EUs miljø- og klimamålsettinger. Det ble imidlertid ikke oppnådd enighet i Rådet, og forslaget ble derfor trukket. Kommisjonen viser for øvrig til at den fremgang som har skjedd

innen EUs felles skattepolitikk i de senere årene i hovedsak har vært drevet av press fra det offentlige og eksterne påvirkninger.

Videre har Kommisjonen trukket frem at en omlegging vil gi bedre beslutninger og bedre demokratisk legitimitet. Ved å gå over til den alminnelige lovgivningsprosedyren vil Europaparlamentet være med på å utforme EUs felles skattepolitikk, og bidra med nye innfallsvinkler under forhandlingene.

Veikart for en gradvis og målrettet overgang

I meldingen legger Kommisjonen opp til en gradvis overgang fra enstemmighet til kvalifisert flertallsavgjørelser og gjøre Europaparlamentet til medlovgiver ved å gå fra den særskilte til den alminnelige lovgivningsprosedyre på skatteområdet. Den gradvise overgangen bør ifølge Kommisjonen skje i fire etapper.

I det første trinnet bør omleggingen av beslutningsprosedyren benyttes på skatteforslag som ikke har direkte innvirkning på medlemslandenes beskatningsrett, skattebaser eller skattesatser, men som er avgjørende for å bekjempe skatteunndragelser og overholdelse av skatteregler for virksomheter i det indre marked. Dette vil omfatte administrativt samarbeid mellom medlemslandene for å bekjempe skattesvindel og inngåelse av internasjonale avtaler mellom EU og tredjeland. Tiltak mot overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlagene (BEPS) omfattes også av denne kategorien.

I det andre trinnet bør omleggingen av beslutningsprosedyren benyttes på skatteforslag som støtter andre politiske mål på områder innenfor eksempelvis klima, miljø og helse.

I det tredje trinnet bør omleggingen av beslutningsprosedyren benyttes på skatteforslag hvor det i stor grad allerede foreligger en harmonisering på EU-nivå. Dette gjelder særlig på områdene merverdiavgift og særavgifter. Kommisjonens vurdering er at det kan være behov for å treffe raske beslutninger for å tilpasse de harmoniserte reglene den teknologiske og markedsmessige utviklingen.

I det fjerde trinnet bør omleggingen av beslutningsprosedyren benyttes på andre skatteforslag som er nødvendige for å fremme det indre marked og for en rettferdig og konkurransedyktig beskatning i EU. Som eksempel trekker Kommisjonen fram initiativene om et felles konsolidert skattegrunnlag innenfor selskapsskatten og en mer effektiv beskatning av den digitaliserte økonomien.

Kommisjonen foreslår at omleggingen av beslutningsprosedyren gjøres ved å aktivere den generelle passerellebestemmelsen i TEU artikkel 48(7). Denne bestemmelsen gir Det europeiske råd myndighet til å treffe avgjørelse om at man går over fra enstemmighet til kvalifisert flertall på et bestemt område eller i et bestemt tilfelle. Det europeiske råd kan også beslutte å gå over fra den særskilte til den alminnelige lovgivningsprosedyre. Det kreves enstemmighet i Det europeiske råd og godkjenning av Europaparlamentet.

Medlemslandenes nasjonale parlamenter har en traktatfestet vetorett over slike beslutninger.

For så vidt gjelder skatteforslag som faller inn under den andre kategorien, viser Kommisjonen i meldingen til den spesielle passerellebestemmelsen i TFEU artikkel 192(2) på miljøområdet. Det gjelder her en litt enklere prosedyre ved at en beslutning om å gå over til den alminnelige lovgivningsprosedyren kan besluttet ved enstemmighet av Rådet og etter høring i Europaparlamentet. De nasjonale parlamentene har her ingen vetorett.

Om handlingsrommet innenfor traktatverket om å gå fra avstemming ved enstemmighet til avstemming ved kvalifisert flertall vises det blant annet til punkt 3 i meldingen og [notat](#) av 14. januar 2019 fra Det europeiske senter for politisk strategi (EPSC).

I meldingen anbefaler Kommisjonen at det iverksettes en overgang til kvalifisert flertall og den alminnelige lovgivningsprosedyren på første og andre trinn raskest mulig, mens overgangen på tredje og fjerde trinn skjer innen 2025. Lenker til meldingen, pressemelding og andre dokumenter finnes på Kommisjonens [hjemmeside](#).

Utveksling av synspunkter på ECOFIN-møtet

På ECOFIN-møtet hadde finansministrene en utveksling av synspunkter om Kommisjonens melding. Denne diskusjonen ble holdt for lukkede dører.

Av dette [dokumentet](#) som ble lagt ut etter ECOFIN-møtet, fremgår det at et betydelig antall av finansministrene ønsker å beholde dagens beslutningsprosedyrer på skatteområdet, mens enkelte andre er åpne for å undersøke om det er rom for forbedringer. I møtet ble også trukket fram de fremskritt som er oppnådd innenfor EUs felles skattepolitikk og arbeidet i Code of Conduct-gruppen.

På pressekonferansen i etterkant av ECOFIN-møtet ble det bekreftet at «views diverge clearly». Valdis Dombrovskis, visepresident i Kommisjonen, understreket blant annet nødvendigheten av å diskutere videre spørsmålet om mer effektive beslutningsprosesser på skatteområdet. Eugen Orlando Teodorovici, den rumenske finansministeren og ECOFIN-formannen, uttalte at dette er et følsomt tema og at nye diskusjoner vil bli planlagt.

Kommentar

Kommisjonen ønsker en debatt om en mulig reform av beslutningsprosedyren innenfor EUs felles skattepolitikk. Spørsmålet om å endre beslutningsprosedyrene på dette politikkområdet er som nevnt et følsomt tema og vil raskt bli møtt med at dette griper inn i medlemslandenes nasjonale kompetanse. Kommisjonens melding er da også klart kalibrert for å ta hensyn til kjent motstand og skisserer en gradvis overgang i fire trinn over flere år på nærmere angitte områder innenfor skattepolitikken. Initiativet fra Kommisjonen kan også leses som et ønske om å sette tonen for den videre debatten og bør dessuten ses i et bredere perspektiv. Kommisjonen ønsker en bredere politisk debatt og meldingen er også et innspill til EUs ledere forut for det kommende valget til nytt Europaparlament.

Etter ECOFIN-møtet er hovedinntrykket at et betydelig antall av medlemslandene generelt ønsker å beholde gjeldende beslutningsprosedyrer på skatteområdet. Denne generelle holdningen er ikke overraskende. Motstanden til innspillet fra Kommisjonen henger sammen med at medlemslandene anser beskatning først og fremst som et nasjonalt anliggende. Kravet til enstemmighet i Rådet blir derfor viktig å beholde for mange av medlemslandene.

Det vil uansett være opp til Det europeiske råd hvordan Kommisjonens innspill skal håndteres videre. Det blir interessant å følge denne debatten videre, og hvorvidt om det på sikt blir noen bevegelse blant EUs ledere og medlemslandene i retning av å åpne opp for overgang til flertallsbeslutninger på enkelte områder innenfor skattepolitikken.

Nederland ønsker debatt på EU-nivå om beskatning av luftfartssektoren

På ECOFIN-møtet presenterte man fra nederlandsk side dokumentet [Carbon pricing and aviation tax](#). Her argumenteres det for at EU bør ha en ledende rolle i diskusjonen om å skattlegge luftfarten, og at det på EU-nivå blant annet bør vurderes en flypassasjeravgift. Det fremgår også av dokumentet at Nederland skal være vertskap for en konferanse i juni hvor medlemslandene vil få mulighetene til å diskutere disse spørsmålene videre.

På pressekonferansen etter ECOFIN-møtet uttalte Valdis Dombrovskis, visepresident i Kommisjonen, at Kommisjonen er klar til å diskutere det nederlandske initiativet sammen med medlemslandene.

ECOFIN 12. mars

Skatt og digital økonomi

På ECOFIN-møtet i mars hadde finansministrene en ny debatt om skatt og digital økonomi. Dette var første gang dette temaet var oppe til drøftelser i ECOFIN under det rumenske formannskapet. Under det østerrikske formannskapet ble skatt og digital økonomi diskutert både på ECOFIN-møtene 6. november 2018 og 4. desember 2018. Utgangspunktet for disse diskusjonene var Kommisjonens direktivforslag fra mars 2018 om en kortsiktig løsning på EU-nivå i form av en midlertidig avgift på tre prosent av brutto omsetning av visse digitale tjenester (Digital Services Tax – DST). Fram mot ECOFIN-møtet i desember ble det holdt flere møter på teknisk nivå og det østerrikske formannskapet la fram en kompromisstekst med sikte på å oppnå en generell innstilling. Det ble ikke oppnådd slik politisk enighet på ECOFIN-møtet i desember. Se blant annet omtale i [Økonominytt nr. 10/2018](#).

I etterkant av møtet i desember har det vært arbeidet med en modell med et snevrere skattegrunnlag. På bakgrunn av dette arbeidet la det rumenske formannskapet i forkant av ECOFIN-møtet i mars fram et [kompromissforslag](#). Denne modellen retter seg først og fremst mot store digitale selskaper med en reklamebasert forretningsmodell (Digital Advertising Tax – DAT).

Etter kompromissforslaget skal skattegrunnlaget være smalere ved at det er inntekter fra målrettet reklameplass på digitale grensesnitt som skal omfattes. Kompromissforslaget fastholder skattesatsen på tre prosent av brutto omsetning av de digitale tjenester som omfattes. Kompromissforslaget fastholder dessuten de terskler som ble foreslått av Kommisjonen i forbindelse med DST-forslaget. Ifølge kompromissforslaget skal DAT vedtas med en ikrafttredelse først fra 1. januar 2022. I kompromissforslaget er det videre åpnet opp for at DAT kan utsettes eller at direktivet kan oppheves, i tilfelle det i mellomtiden oppnås internasjonale løsninger i regi av OECD. Dersom DAT trer i kraft, skal direktivet oppheves hvis det oppnås internasjonale løsninger på OECD-nivå. Uansett skal direktivet om DAT etter kompromissforslaget oppheves senest 31. desember 2025. For nærmere detaljene vises det til selve kompromissforslaget.

På ECOFIN-møtet hadde finansministrene en politisk debatt på bakgrunn av det fremlagte kompromissforslaget. Et stort antall av medlemslandene kunne støtte kompromissforslaget, men det kom også frem under diskusjonene at flere medlemsland ikke kunne akseptere

forslaget. Noen av disse medlemslandene hadde innvendinger mot enkelte av elementene i kompromissforslaget, mens enkelte andre hadde mer prinsipielle innvendinger. Blant annet finansministrene fra Danmark og Sverige trakk frem at en slik kortsiktig løsning vil bryte med grunnleggende internasjonale prinsipper for selskapsbeskatning.

På denne bakgrunn måtte den rumenske finansministeren og ECOFIN-formannen Eugen Orlando Teodorovici konkludere med at det ikke var mulig å oppnå politisk enighet om kompromissforslaget. Han uttalte at man sammen vil arbeide for å finne en global løsning på OECD-nivå fram mot 2020 for å takle de skattemessige utfordringene knyttet til digitaliseringen av økonomien. Formannskapet vil arbeide med EUs posisjon og blant annet legge til rette for å koordinere diskusjonene mellom medlemslandene. Samtidig understreket han at diskusjonene om en DST/DAT på EU-nivå kan komme opp igjen dersom det ikke blir oppnådd enighet om en global løsning i 2020.

Pierre Moscovici, kommissær med ansvar for økonomiske og finansielle saker samt skatt og toll, ga i sine sluttkommentarer uttrykk for skuffelse for at det ikke ble oppnådd enighet om kompromissforslaget og uttalte at dette var en «lost opportunity». Samtidig viste han til at det var oppnådd mye og at resultatet av dette arbeidet vil gi et rammeverk for medlemsland som ønsker å innføre en slik beskatning nasjonalt. Han understreket at diskusjonene om en løsning på EU-nivå kan bli gjenopptatt dersom OECD-arbeidet ikke fører frem, og at Kommisjonens forslag ikke vil bli trukket tilbake. Han fremhevet videre blant annet at Kommisjonen vil bistå med å koordinere EUs posisjon som kan presenteres som ledd i det pågående arbeidet på OECD/G20-nivå.

Romanias finansminister og ECOFIN-formann Eugen Orlando Teodorovici under en pressekonferanse. ©European Union

Kommentar

Siden Kommisjonen i mars 2018 foreslo to direktiver som skal styrke beskatningen i markedsstaten av multinasjonale selskaps salg av digitale tjenester i Europa, har fokus i ECOFIN-møtene vært på den kortsiktige løsningen. Direktivforslag på skatteområdet krever enstemmighet i Rådet for å bli vedtatt. Enstemmighet om en kortsiktig løsning på EU-nivå i påvente av enighet om en internasjonal langsiktig løsning var heller ikke mulig å oppnå på ECOFIN-møtet i mars. Med utgangspunkt i de velkjente posisjonene fra enkelte av medlemslandene var dette ikke overraskende.

Ut fra uttalelsene på ECOFIN-møtet kan det konstateres at arbeidet med en kortsiktig løsning på EU-nivå er satt til side, og at man nå vil rette fokus på det pågående arbeidet i regi av OECD/G20 for å finne en global løsning. Det er generell bred enighet om at langsiktige globale løsninger er å foretrekke, samtidig som flere av medlemslandene har argumentert for en midlertidig løsning på EU-nivå. På pressekonferansen i etterkant av ECOFIN-møtet oppfordret Valdis Dombrovskis, visepresident i Kommisjonen, om at medlemslandene inntar en felles holdning i de internasjonale diskusjonene. Det forventes at man fra EUs side vil bidra aktivt for å finne løsninger på et globalt plan.

Sæavgifter

Kommisjonen fremmet 25. mai 2018 forslag om en rekke endringer i EUs felles regler på sæavgiftsområdet. Forslagene om endringer omfatter både den generelle ordningen for sæavgifter og sæavgiftsregelverket på alkohol og alkoholholdige drikkevarer.

Rådsdirektiv 2008/118/EF fastsetter de alminnelige bestemmelsene som får anvendelse på sæavgiftspliktige varer (alkohol, tobakk og energi). Kommisjonens direktivforslag innebærer en oppdatering (recast) av forannevnte direktiv, men inneholder også flere andre forbedringsforslag. Blant annet foreslås endringer for å skape bedre samspill mellom prosedyrer på toll- og sæavgiftsområdet, samt å utvide mulighetene for bruk av digitale og automatiserende prosedyrer ved grenseoverskridende salg av sæavgiftspliktige varer i EU.

Rådsdirektiv 92/83/EØF inneholder felles regler om sæavgiftsstrukturen for alkohol og alkoholholdige drikkevarer. Kommisjonen foreslår endringer i direktivet hvor formålet er en ajourføring av EU felles sæavgiftsregelverk på alkohol sett i lys av markedsutviklingen og den teknologiske utviklingen på området. Endringsforslagene skal videre redusere kostnadene for små og mellomstore produsenter av alkohol og samtidig gi bedre beskyttelse av folkehelsen.

Om de ovennevnte direktivforslagene og de øvrige forslag som ble fremsatt av Kommisjonen i mai i fjor vises det til Kommisjonens [pressemelding](#) og [side](#) om revisjon av EUs felles sæavgiftsregelverk. Se også omtale i [Økonominytt nr. 5/2018](#).

Til ECOFIN-møte i mars hadde det rumenske formannskapet lagt fram kompromissforslag (se [her](#) og [her](#)) med sikte på å oppnå enighet (generell innstilling). Diskusjonene på ECOFIN-møtet viste imidlertid at det gjenstår flere åpne spørsmål og det ble derfor ikke oppnådd enighet nå. Om hvilke spørsmål det fortsatt er behov for videre drøftelser, kan det blant annet vises til den redegjørelse som er gitt innledningsvis i de fremlagte kompromissforslagene.

Eugen Orlando Teodorovici, den rumenske finansministeren og ECOFIN-formannen, uttalte at man vil fortsette arbeidet med sikte på å oppnå enighet i løpet av deres formannskapsperiode.

Det forventes at saken vil komme opp igjen på ECOFIN-møtet i mai.

Oppdatering av EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner

ECOFIN vedtok en oppdatering av EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner. Om hvilke jurisdiksjoner som etter oppdateringen står på listen vises det til egen boks nedenfor. Boksen er hentet fra Kommisjonens hjemmeside.

NO COMMITMENT TO ADDRESS EU'S CONCERNS	DID NOT DELIVER ON THEIR COMMITMENT ON TIME	MAJOR TRANSPARENCY CONCERNS
American Samoa Barbados Guam Samoa US Virgin Islands	Aruba Belize Bermuda Dominica Fiji Marshall Islands Oman United Arab Emirates Vanuatu	Trinidad & Tobago

■ JURISDICTION STAYED IN ANNEX I (Blacklist)   ■ JURISDICTION MOVED FROM ANNEX II (Greylist) TO ANNEX I (Blacklist)

Kilde: Europakommisjonen

Denne oppdateringen er den mest omfattende siden ECOFIN 5. desember 2017 vedtok listen over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner. For nærmere informasjon se [rådskonklusjoner](#) og [pressemelding](#). Se også Kommisjonens [pressemelding](#) og [side](#) om listen over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner.

Se for øvrig omtalene i [Økonominytt nr. 13/2017](#) og [Økonominytt nr. 1/2018](#).

Gjennomføringsregler i forbindelse med den vedtatte e-handelspakken (merverdiavgift)

Det ble uten videre diskusjon oppnådd [enighet](#) (generell innstilling) i ECOFIN om nye regler som skal legge til rette for en smidig overgang i forbindelse med implementeringen av den vedtatte e-handelspakken på merverdiavgiftsområdet. Bakgrunnen er Kommisjonens forslag

11. desember 2018 hvor det ble foreslått endringer både i rådsdirektiv 2006/112/EF (merverdiavgiftsdirektivet) og rådsgjennomføringsforordning (EU) nr. 282/2011. Se pressemelding og andre dokumenter på Kommisjonens [hjemmeside](#).

Bakteppet for ovennevnte gjennomføringsregler er at Rådet 5. desember 2017 vedtok e-handelspakken som en oppfølging av strategien for digitale indre marked og handlingsplanen for merverdiavgift, se [her](#) og [her](#). Den vedtatte e-handelspakken innebærer en modernisering av merverdiavgiftsreglene ved grenseoverskridende salg av varer og tjenester til forbrukere (B2C) og da spesielt e-handel. E-handelspakken styrker prinsippet om at avgiftsleggingen skal skje i forbrukslandet (destinasjonsprinsippet), og skal i tillegg til administrative forenklinger blant annet bidra til å redusere svindel og likere konkurransemessige vilkår. Et av elementene i den vedtatte pakken er at fra 1. januar 2021 skal markedsplasser, plattformer og lignende som legger til rette for handel gjennom et elektronisk brukergrensesnitt, pålegges ansvar for beregning og innkreving av merverdiavgift. Se artikkel 14a som er innarbeidet i merverdiavgiftsdirektivet ved rådsdirektiv (EU) 2017/2455.

Gjennomføringsreglene som det er oppnådd enighet om på ECOFIN-møtet nå i mars, skal blant annet gi klarhet i hvilke situasjoner plattformene anses å ha fasilitert et salg mellom brukerne. Videre fastlegges blant annet hvilke type opplysninger som disse plattformene skal oppbevare om salg foretatt via deres elektroniske brukergrensesnitt.

Endringene i merverdiavgiftsdirektivet behandles etter TFEU artikkel 113. Det vil si at det må foreligge enstemmighet i Rådet og hvor Europaparlamentet har uttalelsesrett. Endringene i gjennomføringsforordningen behandles etter artikkel 397 i merverdiavgiftsdirektivet. Det vil si at det må foreligge enstemmighet i Rådet.

Avtale mellom Norge og EU om administrativt samarbeid på merverdiavgiftsområdet – møte i felleskomiteen

ECOFIN vedtok uten diskusjon EUs posisjon som skal inntas i forbindelse med møte i felleskomiteen under [avtalen](#) mellom Norge og EU om administrativt samarbeid, bekjempelse av svik og innfordring av krav på merverdiavgiftens område. Felleskomiteen som er satt opp etter avtalens artikkel 41, skal sikre etterlevelse og gjennomføringen av avtalen. Om EUs vedtatte posisjon til møtet i felleskomiteen se [her](#). Det legges opp til at felleskomiteen i det første møte skal vedta forretningsorden, prosedyrer for inngåelse av tjenestenivåavtale og andre beslutninger som er nødvendige for å sikre gjennomføring av avtalen.

Bakgrunnen er at Kommisjonen 12. desember 2018 fremsatte [forslag](#) til rådsbeslutning på posisjonen som skal inntas på EUs vegne på møte i felleskomiteen. Avtalen mellom Norge og EU om administrativt samarbeid på merverdiavgiftsområdet trådte i kraft 1. september 2018. Formålet med avtalen er å etablere et rettsgrunnlag for et administrativt samarbeid mellom EUs medlemsland og Norge på området for merverdiavgift, for å gjøre skattemyndighetene i stand til å bistå hverandre i arbeidet med å sikre etterlevelsen av merverdiavgiftsregelverket og å beskytte merverdiavgiftsinntektene.

Europaparlamentets rapport om økonomisk kriminalitet, skatteunndragelse og skatteomgåelse

Europaparlamentet vedtok 26. mars 2019 en [rapport](#) hvor temaet er økonomisk kriminalitet, skatteunndragelse og skatteomgåelse. Rapporten inneholder flere anbefalinger. Foruten selve rapporten se nærmere [her](#) og [her](#). Rapporten er et resultatet av arbeidet som er utført i Europaparlamentets spesialkomite om økonomisk kriminalitet, skatteunndragelse og skatteomgåelse (TAX3).

Sveriges finansminister Magdalena Andersson i samtale med sin slovenske kollega Andrej Bertoncelj i ECOFIN-møte ©European Union

Europeisk økonomi

Økonomistyring i EU – Det europeiske semester

Vinterprognosen og landrapportene for 2019

Det europeiske semester ble innført i 2011 som et verktøy for å forbedre økonomistyringen i EU og legge til rette for gjennomføring av målene for underskudd og gjeld som følger av stabilitets- og vekstpakten. Landrapportene i vinterpakken inneholder en rapportering om fremdriften de ulike medlemslandene har hatt i gjennomføringen av økonomiske reformer for å styrke økonomiene og rette på ubalanser i økonomiene. Anbefalingene i vinterpakken bygger på data fra vinterprognosen, som igjen er en oppfølging av tallene som ble presentert i forbindelse med høstpakken og 2019 vekstanalysen.

Vinterprognosen ble lagt frem 27. februar. Marsmøtet er ECOFINs innledende drøfting av de årlige landrapportene, og legger grunnlaget for oppfølgingen gjennom våren frem mot vedtak om landspesifikke anbefalinger.

Europakommisjonens landspesifikke rapporter og makroøkonomisk analyse for 2019

Under ECOFIN i mars presentert Kommisjonen de landspesifikke rapportene og dybdeanalysene for makroøkonomiske ubalanser. Rapportene er tilgjengelig [her](#). Kommisjonens meddelelse om landrapportene er tilgjengelig [her](#).

I årets landrapporter har Kommisjonen lagt vekt på at alle medlemsstatene har hatt forbedring i gjennomføringen av de landspesifikke anbefalingene selv om tempoet varierer. Kommisjonens funn viser at medlemsstatene har hatt minst «noe fremdrift» med minst to tredjedeler av anbefalingene som er rettet mot dem. For de fleste er den største fremdriften innenfor finansielle tjenester. Det antar Kommisjonen er et utslag av alle tiltakene som ble innført i kjølvannet av finanskrisen. Kommisjonen legger også betydelig vekt på å redusere makroøkonomiske ubalanser, bl.a. gjennom reduksjon av gjeldsnivåene og stabilisering av boligpriser. Når det gjelder gjeldsnivåene gjenstår det fortsatt mye arbeid. En del av reduksjonen som har funnet sted de siste årene springer ut av økt BNP-vekst. Gjeldsnivået gjør økonomiene sårbare for endringer. Anslagene for utvikling i BNP er også preget av usikkerhet, bl.a. som følge av global usikkerhet knyttet til internasjonal handel.

For de 13 medlemslandene som ble identifisert i [varslingsmekanismereporten for 2019](#), inneholder rapportene også dybdeanalyse som del av prosedyren for makroøkonomisk ubalanser under stabilitets- og vekstpakten. De 13 medlemslandene er Bulgaria, Tyskland,

Irland, Hellas, Spania, Frankrike, Kroatia, Italia, Kypros, Nederland, Portugal, Romania og Sverige. Kommisjonen har i vinterprognosen konkludert med at Romania, Kroatia, Bulgaria, Frankrike, Tyskland, Nederland, Portugal, Spania og Sverige har *ubalanser* i økonomien, mens Hellas, Kypros og Italia har *sterke ubalanser*. 2019 er første året at Kommisjonen har utarbeidet en rapport for Hellas. Hellas forlot det makroøkonomiske tilpasningsprogrammet som ble innført under finanskrisen i august 2018 og er derfor under forsterket oppfølging. For Italia har Kommisjonen lagt vekt på at det har vært en betydelig tilbakegang i arbeidet med å styrke økonomien, som følge av at påbegynte reformer er lagt på is eller reversert.

I marsmøtet drøftet ECOFIN to hovedtema: i) tiltak for å øke investeringsraten og ii) hvordan investeringer bør prioriteres i lys av en mer usikker global økonomisk situasjon. Drøftingen ble også knyttet til bruk av det foreslåtte nye «cohesion fund» under langtidsbudsjettet for 2021-2027. Målsettingen med drøftingen var å belyse hvordan EU kan oppnå bedre koordinering mellom bruk av EU fondene og den økonomiske politikken i det enkelte medlemsland. For flere av medlemslandene bidrar EUs egne fond med en vesentlig del av de offentlige investeringene i landet. Denne problemstillingen er løftet frem i et [brev fra den økonomiske og finansielle komite \(EFC\)](#) til ECOFIN og nærmere drøftet i Kommisjonens meddelelse om landrapportene.

I april skal medlemslandene presentere sine nasjonale reform- og stabilitetsprogrammer. Medlemslandenes eget arbeid legger, sammen med de landspesifikke rapportene, grunnlaget for Kommisjonens konkrete anbefalinger om oppfølgingstiltak for de enkelte landene, som skal diskuteres og vedtas i ECOFIN på forsommeren.

Økonomiske prognoser

Europakommisjonens vinterprognose

Europakommisjonens interimanslag for den økonomiske utviklingen i EU for 2019-20 – [vinterprognosen](#) – viser en markert nedjustering av vekstutsiktene i 2019 etterfulgt av en viss bedring neste år. Vinterprognosen omfatter kun anslag BNP-vekst og inflasjon.

Etter solide 2,4 pst. i 2017 avtok BNP-veksten i Euroområdet til 1,9 pst. i fjor. Veksten ventes å avta videre til 1,3 pst. i år før en økning til 1,6 pst. i 2020. For 2019 er dette en nedjustering på hele 0,6 pst. fra høstprognosen i november. 2020-anslaget er bare mindre nedjustert. I EU27, der Storbritannia er tatt ut, er vekstanslagene 0,2 pst. høyere i årene 2019-20. Dette reflekterer meget sterk vekst i de øvrige ikke-eurolandene. Storbritannia ventes å vokse med 1,3 pst. begge år.

Kommisjonen har som teknisk forutsetning lagt til grunn at handelsforbindelsene mellom Storbritannia og EU27 videreføres i perioden.

Den svake økonomiske veksten i 2018 reflekterer svakere eksportetterspørsel som følge av økt spenning i handelspolitikken, særlig mellom USA og Kina, og fallende trend i verdens vareproduksjon, som har gitt seg utslag i lavere vekst i verdenshandelen. Kommisjonen peker på at euroområdet synes å være særlig rammet som følge av stor eksport-avhengighet og produktspesialisering. I tillegg kom særlige faktorer i andre halvår, som kraftig redusert

bilproduksjon i Tyskland som følge av problemer med å gjennomføre tester knyttet til nye miljøkrav i EU, sosial uro i Frankrike og usikkerhet om finanspolitikken og økte obligasjonsrenter i noen land, særlig Italia.

Kommisjonen mener at euroområdet økonomi er grunnleggende sunn med solid utvikling i arbeidsmarkedet, lave finansieringskostnader og ekspansiv finanspolitikk.

Kommisjonen fremhever at det er betydelig risiko knyttet til BNP-anslagene. Dette gjelder særlig usikkerhet om handelspolitikken, økt risiko for en raskere innstramning av USAs finanspolitikk i 2020 og risiko for svakere utvikling i Kina enn lagt til grunn. I tillegg kommer økt usikkerhet mht. brexit. På den positive siden trekkes frem at den fortsatt positive utviklingen i arbeidsmarkedet kan føre til sterkere innenlandsk etterspørsel.

Prisstigningen (KPI) i euroområdet ventes å ligge på 1½ pst. de neste par årene. For 2019 er dette en nedjustering på 0,4 prosentenheter fra høstprognosen. Dette skyldes for en stor del lavere oljeprisanslag (Brent), som nå er anslått til 61 USD/fat for både 2019 og 2020.

Euro-området. Anslag over økonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring pr. år.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP-vekst	2,1	2,0	2,4	1,9	1,3	1,6
Inflasjon (harmonisert KPI)	0	0,2	1,5	1,7	1,4	1,5
Memo 1: BNP-vekst EU28	2,3	2,0	2,4	1,9	1,5	1,7
Memo 2: BNP-vekst EU27	2,3	2,1	2,6	2,1	1,5	1,8

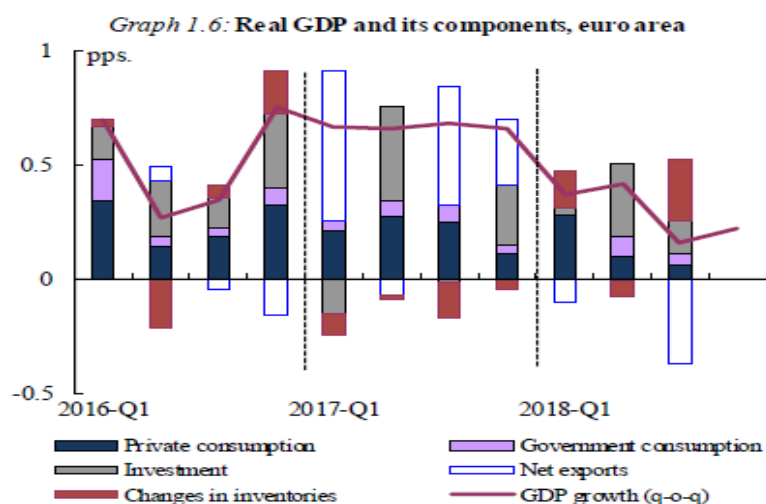
Kilde: Europakommisjonen

Nærmere om anslagene

Den kvartalvise økonomiske veksten i euroområdet har falt fra 0,7 pst. i 2017 til 0,4 pst. i første halvår i fjor til 0,2 pst. de to siste kvartalene. Tyskland og Italia hadde fall i BNP i 3. kvartal. Ifølge Eurostats tidligestimat hadde Italia fall også i 4. kvartal og er dermed i teknisk tilbakegang.

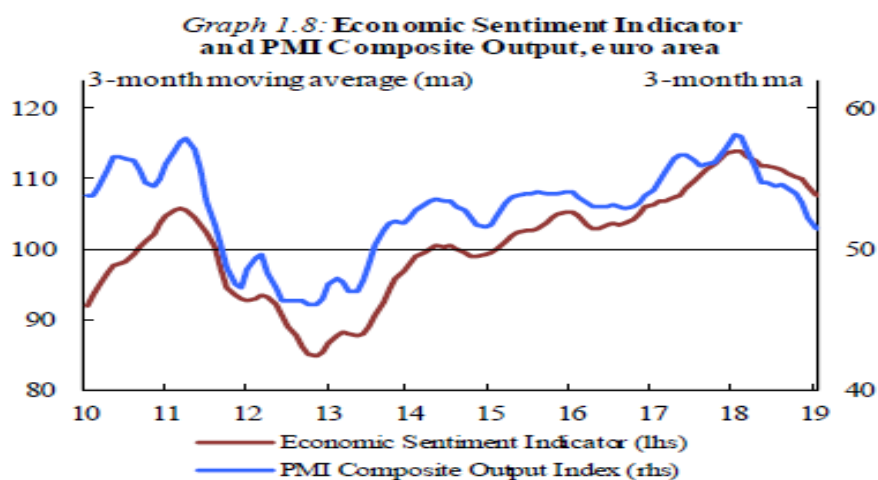
I 3. kvartal 2018, som er det siste kvartalet med offentliggjorte BNP-komponenter, viser at det positive BNP-bidraget fra innenlandsk etterspørsel i euroområdet i form av privat forbruk, investeringer og offentlig konsum er mindre enn det negative bidraget fra nettoeksporten. Uten et klart positivt bidrag fra lagerendringer, hadde BNP-veksten i 3. kvartal vært negativt.

Figuren nedenfor gir en oversikt over kvartalsvis vekst i euroområdet og bidrag fra de ulike komponentene siden 1. kvartal 2016.

Kilde: Europakommisjonen

Den svake utviklingene mot slutten av fjoråret gir et svakt overheng inn i 2019 og dermed et markert bidrag til nedjusteringen av årsanslaget. Selv om tillitsindikatorer viste fortsatt fall i januar, jf. figuren nedenfor, venter Kommisjonen at kvartalsveksten vil ta seg opp til 0,3 pst. i første kvartal og deretter 0,4 pst. ut året. I høstprognosen var anslaget 0,5 pst. i alle fire kvartalene. Kvartalsveksten i 2020 ligger på 0,3 pst., som er omtrent som i høstprognosen.

Source: EC, IHSMarkit

Den anslåtte utviklingen fremover viser betydelige forskjeller mellom de største eurolandene. Tyskland ventes å vokse med svake 1,1 pst. i år før en opptur i 2020 med 1,7 pst. Frankrike ventes å få en jevnere vekst med hhv. 1,3 og 1,5 pst. i de to årene. Som vanlig er Italia svakest med 0,2 pst. i år etterfulgt av 0,8 pst. neste år. Selv om BNP-veksten i Spania anslås å avta fra de senere årene, ventes den fortsatt å ligge på 2 pst. for 2019-20.

2019-anslagene for Italia og Tyskland er nedjusterte med hhv. 1 og 0,7 prosentpoeng siden høstprognosen i november. Anslaget for Tyskland stemmer god overens med Det tyske økonomiministeriets egne anslag.

Som det fremgår av tabellen nedenfor ventes veksten å holde seg sterk i en rekke mindre land, særlig i Sentral- og Øst-Europa. Ingen EU-land ventes å få negativ økonomisk vekst i de neste to årene.

Table 1: Gross domestic product, volume (percentage change on preceding year, 2000-2020) 1.2.2019

	5-year averages			Winter 2019 forecast				Autumn 2018 forecast				
	2000-04	2005-09	2010-14	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Belgium	2.1	1.3	1.2	1.7	1.5	1.7	1.4	1.3	1.2	1.5	1.5	1.4
Germany	1.0	0.6	2.2	1.7	2.2	2.2	1.5	1.1	1.7	1.7	1.8	1.7
Estonia	7.3	0.9	3.8	1.9	3.5	4.9	3.5	2.7	2.4	3.5	2.8	2.6
Ireland	6.0	1.2	3.1	25.1	5.0	7.2	6.8	4.1	3.7	7.8	4.5	3.8
Greece	4.6	0.9	-4.9	-0.4	-0.2	1.5	2.0	2.2	2.3	2.0	2.0	2.0
Spain	3.7	1.8	-0.9	3.6	3.2	3.0	2.5	2.1	1.9	2.6	2.2	2.0
France	2.1	0.8	1.2	1.1	1.2	2.2	1.5	1.3	1.5	1.7	1.6	1.6
Italy	1.5	-0.5	-0.4	0.9	1.1	1.6	1.0	0.2	0.8	1.1	1.2	1.3
Cyprus	4.3	3.2	-1.7	2.0	4.8	4.2	3.8	3.3	2.7	3.9	3.5	2.9
Latvia	7.1	2.4	2.1	3.0	2.1	4.6	4.7	3.1	2.6	4.1	3.2	2.9
Lithuania	6.8	2.4	3.7	2.0	2.4	4.1	3.6	2.7	2.4	3.4	2.8	2.5
Luxembourg	3.9	2.1	3.0	3.9	2.4	1.5	3.0	2.5	2.6	3.1	3.0	2.7
Malta	2.6	2.1	4.1	10.6	5.7	6.6	6.2	5.2	4.6	5.4	4.9	4.4
Netherlands	1.8	1.5	0.6	2.0	2.2	2.9	2.5	1.7	1.7	2.8	2.4	1.8
Austria	2.0	1.4	1.2	1.1	2.0	2.6	2.7	1.6	1.6	2.7	2.0	1.8
Portugal	1.5	0.4	-0.9	1.8	1.9	2.8	2.1	1.7	1.7	2.2	1.8	1.7
Slovenia	3.6	2.3	0.2	2.3	3.1	4.9	4.4	3.1	2.8	4.3	3.3	3.0
Slovakia	3.9	5.1	2.7	4.2	3.1	3.2	4.2	4.1	3.5	4.0	4.1	3.5
Finland	3.2	0.8	0.5	0.1	2.5	2.8	2.5	1.9	1.7	2.9	2.2	1.9
Euro area	2.0	0.7	0.8	2.1	2.0	2.4	1.9	1.3	1.6	2.1	1.9	1.7
Bulgaria	5.2	4.7	1.1	3.5	3.9	3.8	3.2	3.6	3.6	3.5	3.7	3.6
Czechia	3.5	3.3	1.1	5.3	2.5	4.4	2.9	2.9	2.7	3.0	2.9	2.6
Denmark	1.6	0.3	1.2	2.3	2.4	2.3	0.8	1.6	1.3	1.2	1.8	1.6
Croatia	4.4	1.7	-0.9	2.4	3.5	2.9	2.8	2.7	2.6	2.8	2.8	2.6
Hungary	4.3	0.5	1.4	3.5	2.3	4.1	4.8	3.4	2.6	4.3	3.4	2.6
Poland	3.3	4.7	3.0	3.8	3.1	4.8	5.1	3.5	3.2	4.8	3.7	3.3
Romania	5.4	4.4	1.4	3.9	4.8	7.0	4.0	3.8	3.6	3.6	3.8	3.6
Sweden	3.0	1.0	2.4	4.5	2.7	2.1	2.2	1.3	1.7	2.4	1.8	1.8
EU27	2.1	0.9	0.9	2.3	2.1	2.6	2.1	1.5	1.8	2.2	2.0	1.9
United Kingdom	2.9	0.7	2.0	2.3	1.8	1.8	1.4	1.3	1.3	1.3	1.2	1.2
EU28	2.2	0.9	1.1	2.3	2.0	2.4	1.9	1.5	1.7	2.1	1.9	1.8

Kilde: Europakommisjonen

Privat forbruk ventes være drivkraften for veksten fremover som følge av fortsatt positiv, men svakere, utvikling i arbeidsmarkedet og tiltakende lønnsvekst. Næringslivs-investeringene ventes å vokse sterkere enn BNP-veksten som følge av fortsatt av lave finansieringskostnader, samt høy kapasitetsutnyttelse og lav tilgang på kvalifisert arbeidskraft i en del land og sektorer.. Økende usikkerhet om den globale utviklingen og lavere etterspørselsvekst vil kunne virke i motsatt retning.

Prisstigningen, som økte til om lag 2 pst. i 3. kvartal og inn i 4. kvartal 2018 som følge av høyere oljepriser, falt av samme grunn i desember og januar til 1½ pst. KPI-veksten ventes å holde seg på dette nivået ut 2020. Kjerneinflasjonen (uten energi og ubearbeidede landbruksprodukter) vente å ta seg svakt opp fra i overkant av dagens 1 pst. som følge av forventet økt lønnsvekst pga. strammere arbeidsmarked.

ECBs (Den europeiske sentralbankens) prognoser i mars 2019

ECBs stab utarbeider anslag hver tredje måned som grunnlag for hovedstyrets beslutninger om pengepolitikken i euroområdet.

ECB fremfører at den senere tids indikatorer tyder på en betydelig svakere økonomisk utvikling i første halvår 2019 enn tidligere antatt. På kort sikt vil en kombinasjon av global

usikkerhet (som trussel om opptrapping av proteksjonistiske tiltak og muligheten for en kaotisk britisk uttreden av EU) og negative innenlandske faktorer i noen euroland ventes å påvirke utviklingen i euroområdet på kort sikt. Deretter venter ECB i sitt hovedscenario at den økonomiske motvinden gradvis vil løye og at de positive drivkreftene, som meget ekspansiv pengepolitikk, økte lønninger, oppgang i utenlandsk etterspørsel og en viss omlegging av finanspolitikken i ekspansiv retning, vil ta over. Veksten i BNP ventes å ta seg opp fra 1,1 pst. i år til 1,6 pst. neste år og 1,5 pst. i 2021. Sammenlignet med anslaget i desember 2018 er BNP-veksten i 2019 nedjustert med 0,6 prosentpoeng. De neste to årene er lite endret.

ECB anslår prisstigningen (KPI) til å avta fra fjorårets 1,7 pst. til 1,2 pst. i år for deretter å ta seg opp igjen i 2020-21. Anslaget er nedjustert med 0,4 prosentpoeng for 2019 og 0,2 prosentpoeng i 2020-21. Nedjusteringene reflekterer svakere prisstigning hittil i år, svakere vekstutsikter og nedjustering av oljeprisforutsetningene.

Euroområdet. Anslag over økonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring pr. år.

	2018	2019	2020	2021
BNP-vekst	1,9	1,1	1,6	1,5
Inflasjon (harmonisert KPI)	1,7	1,2	1,5	1,6
Arbeidsledighet (nivå)	8,2	7,9	7,7	7,5

Kilde: ECB

Sammenligning

ECBs anslag på BNP-veksten i 2019 er 0,2 prosentpoeng svakere enn i Kommisjonens vinterprognose. For 2020 er de identiske. Kommisjonen har ikke offentliggjort anslag for 2021.

OECD med sine anslag for euroområdet i mars på 1,0 og 1,2 pst. for hhv. 2019 og 2020 er enda mer pessimistisk enn ECB.

ECB venter lavere prisstigning enn Kommisjonen i år (KPI 1,2 vs. 1,4 pst.), mens de to har samme anslag for neste år.

Løpende statistikk og indikatorer

BNP-utviklingen i 4.kvartal 2018

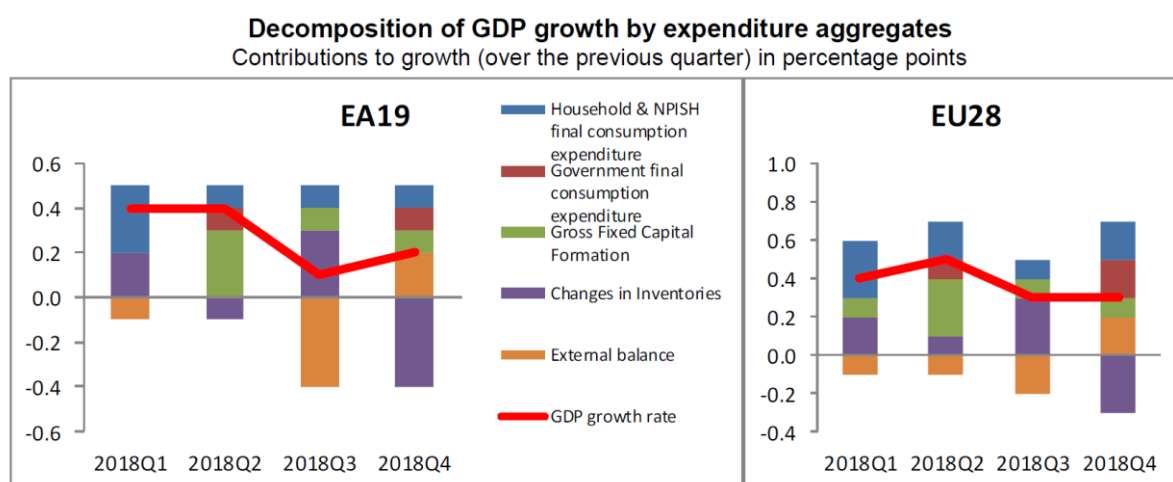
Eurostats oppdaterte regnskapstall viser at sesongjustert BNP-vekst i 4. kvartal 2018 var 0,2 pst. i euroområdet og 0,3 pst. i EU28. For EU28 er dette en oppjustering med en tidel fra tidligestimater, mens euroområdet er uendret. Samtidig ble veksten i euroområdet i 3. kvartal nedjustert fra 0,2 til 0,1 pst., mens den i EU28 ble oppjustert fra 0,2 til 0,3 pst.

BNP-veksten i 4. kvartal fra samme periode året før var 1,1 pst. i euroområdet og 1,4 pst. i EU28. Firekvaralersveksten har avtatt markert fra 2,4 pst. i første kvartal 2018.

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2018				2018			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
EA19	0.4	0.4	0.1	0.2	2.4	2.1	1.6	1.1
EU28	0.4	0.5	0.3	0.3	2.4	2.2	1.8	1.4

Kilde: Eurostat

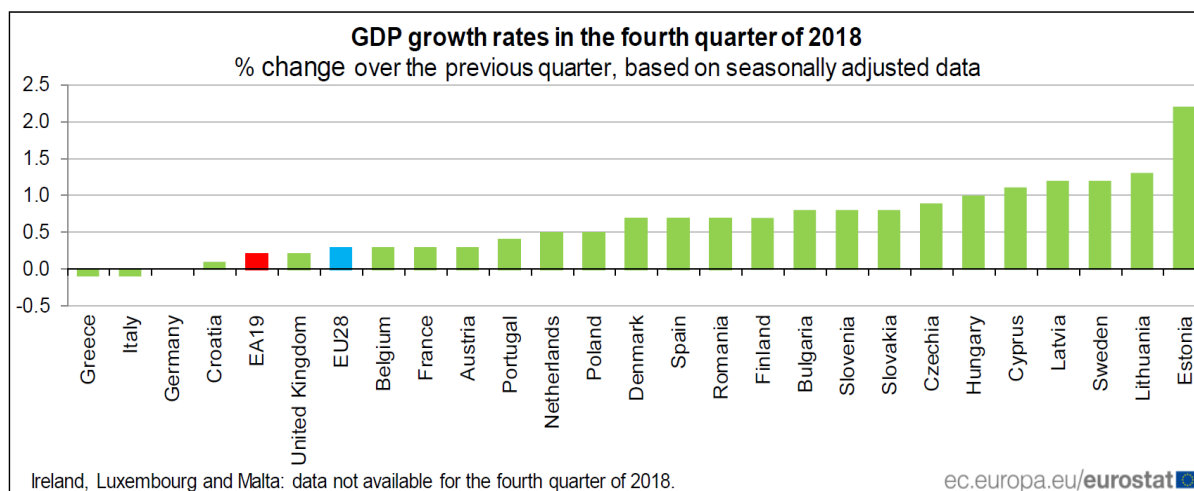
Som det fremgår av figuren nedenfor, bidro lagerendringer i begge aggregatene sterkt negativt til BNP-veksten i 4. kvartal, mens det sterkeste positive elementet var bidraget fra nettoeksporten. I 3. kvartal bidro lagerendringene sterkt positivt og nettoeksporten klart negativt.

Kilde: Eurostat

Som det fremgår av figuren nedenfor, varierte BNP-veksten i 4. kvartal 2018 betydelig mellom land. Estland hadde klart sterkest vekst med 2,2 pst. (kvartal-kvartal), fulgt av Litauen, Sverige og Sverige med 1¼ pst. Blant de store landene vokste Spania med 0,7 pst. sterkest, deretter Frankrike med 0,3 og Storbritannia med 0,2 pst., mens Tyskland hadde nullvekst og Italia -0,1 pst.

BNP-veksten fra tilsvarende kvartal året før var sterkest i Latvia med 5,6 pst. fulgt av Irland (3. kvartal) og Ungarn med 5 pst. Blant de største landene vokste Storbritannia med 1,3 pst., fulgt av Frankrike med 0,9 pst. og Tyskland med 0,6 pst. Italia hadde svakest utvikling av samtlige EU-land med nullvekst.

Kilde: Eurostat

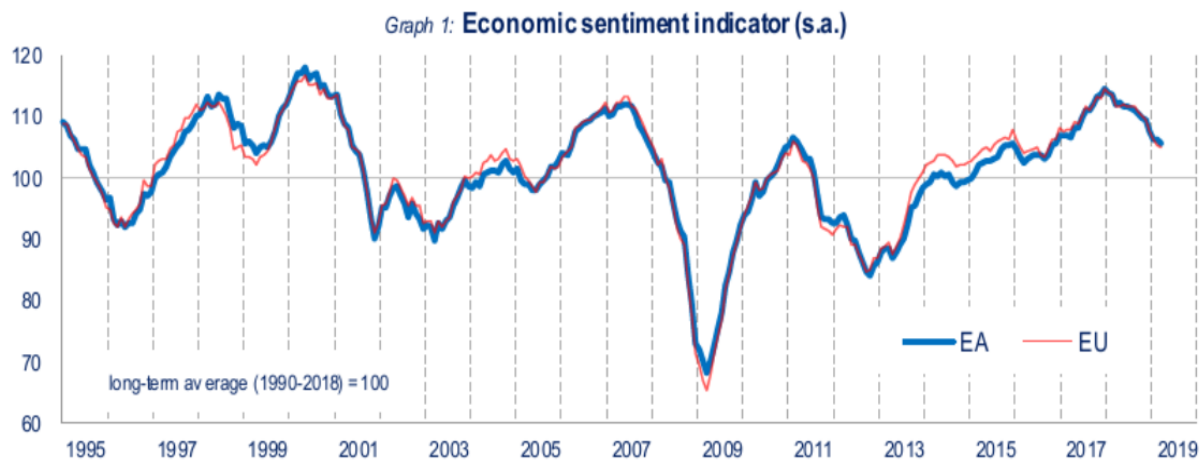
Tilliten blant bedrifter og forbrukere

Kommisjonens brede tillitsindikator (Economic Sentiment Indicator – ESI) for euroområdet og EU28 falt videre i mars 2019. Etter å ha nådd det høyeste nivået på 17 år i desember 2017 med 15 pst. over gjennomsnittet de siste 25 år for både euroområdet og EU28, har ESI falt til nå å ligge på om lag 5 pst. over. Fallet *har* vært mest markert fra desember i fjor.

Blant de større eurolandene økte tilliten markert i Spania, mens Tyskland og Nederland hadde klar nedgang. I Frankrike og Italia var tilliten omtrent uendret. Utenfor euroområdet viste ESI solid økning i Storbritannia etter en enda sterkere nedgang i måneden før.

I euroområdet trakk tilliten i detaljhandelen og anleggssektoren opp, mens tjenester og industri trakk ned. I EU28 bidro tjenester i tillegg til varehandelen positivt, mens industri og anleggssektoren trakk ned. I begge aggregatene var det samtidig en markert økning i tilliten i finanssektoren, som ikke inngår i ESI.

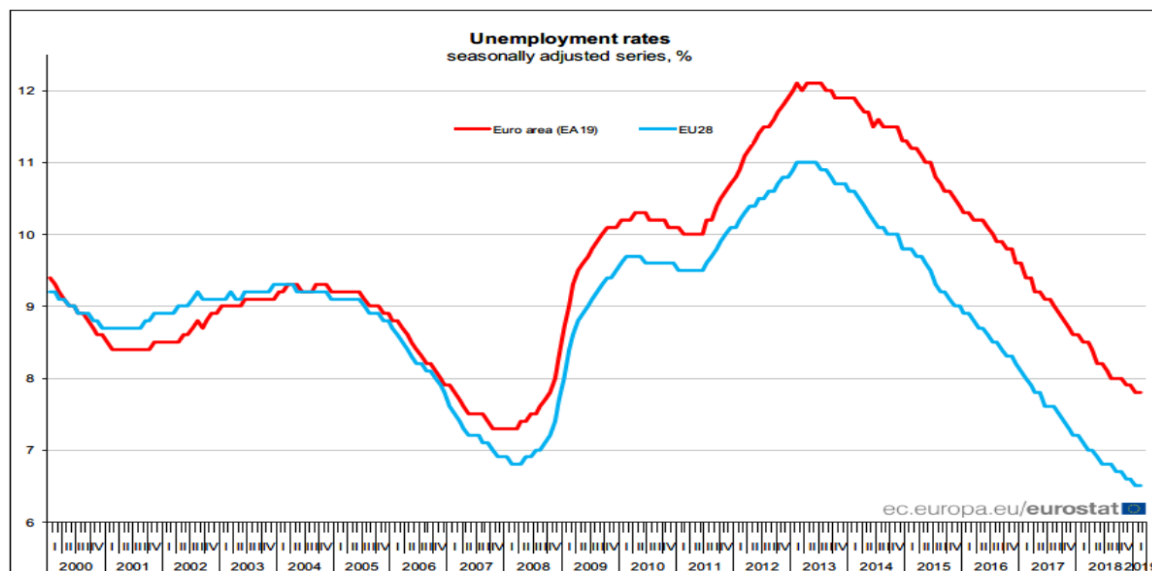
BUSINESS AND CONSUMER SURVEY RESULTS

Kilde: Europakommisjonen

Arbeidsmarkedet

Den sesongjusterte arbeidsledigheten i euroområdet var 7,8 pst. i februar 2019 – uendret fra måneden før. Dette er det laveste nivået siden oktober 2008. For ett år siden var ledigheten 8,5 pst. For EU samlet holdt arbeidsledigheten seg på 6,5 pst., som er det laveste nivået siden Eurostat begynte å offentliggjøre månedlige målinger i januar 2000.

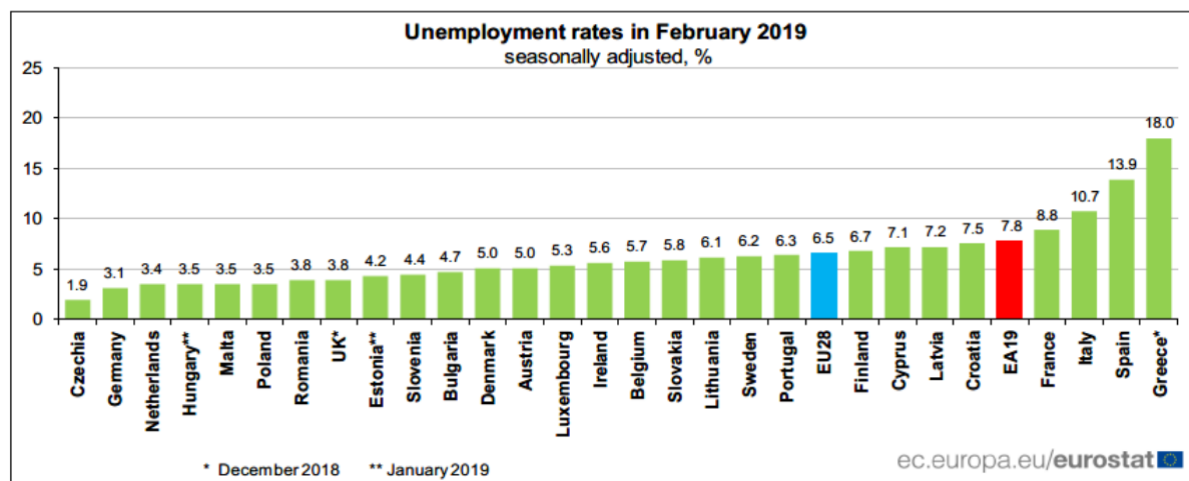

Kilde: Eurostat

I den siste tolv månedersperioden er arbeidsledigheten i EU28 redusert med nær 1,5 millioner personer, hvorav nær 1,2 millioner i euroområdet. Antallet ledige i EU har nå kommet ned i 16 millioner.

Arbeidsledigheten er lavest i Tsjekkia med 1,9 pst., fulgt av Tyskland med 3,1 pst. Nederland, Ungarn, Polen og Malta følger deretter med 3½ pst. Hellas og Spania ligger fortsatt klart høyest med henholdsvis 18,0 (desember 2018) og 13,9 pst.

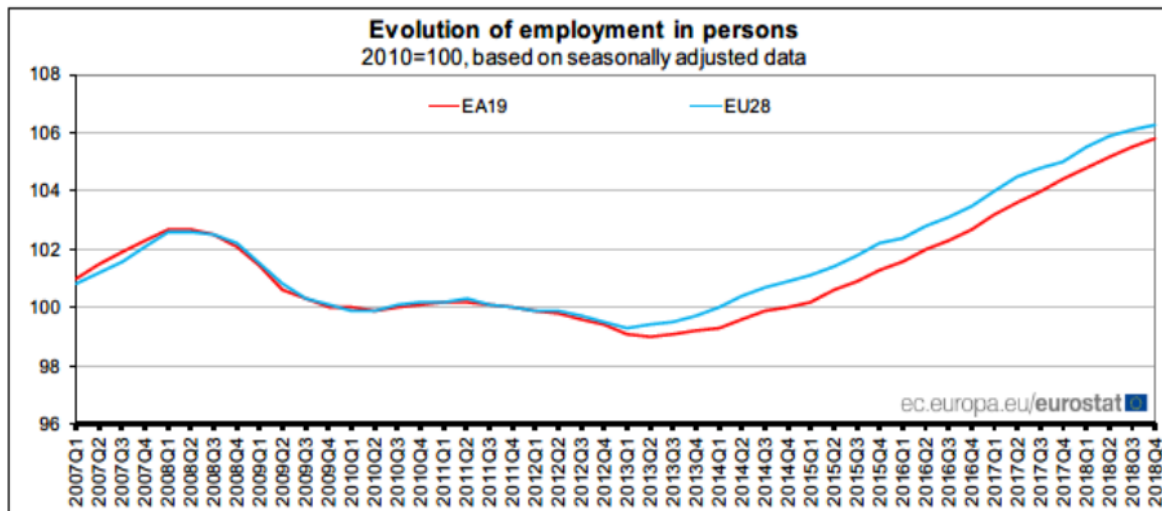
Sammenlignet med situasjonen for ett år siden har arbeidsledigheten falt i alle land unntatt Danmark og Østerrike, som er uendret. Den største reduksjonen det siste året er registrert i Hellas (fra 20,8 til 18,0 pst. desember-desember), Kypros (fra 9,4 til 7,1 pst., Spania (fra 16,2 til 13,9 pst.), og Estland (fra 6,4 til 4,2 pst. januar-januar).

Kilde: Eurostat

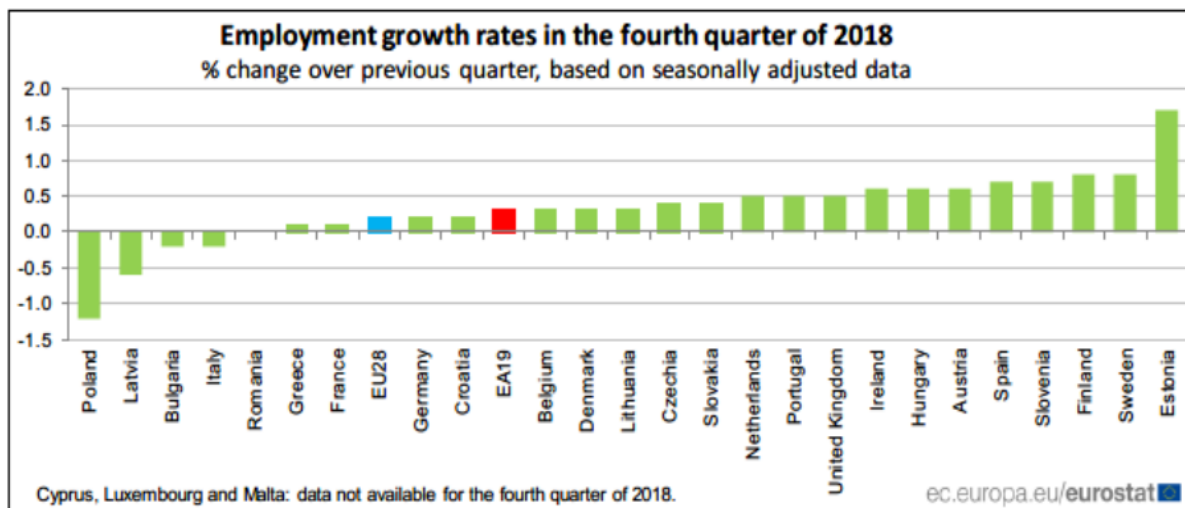
Ungdomsledigheten i EU28 og euroområdet er redusert med hhv. 1,1 og 1,6 prosentpoeng det siste året, men var i februar fortsatt høye 14,6 pst. i EU28 og 16,1 pst. i euroområdet. Tyskland, Tsjekia og Nederland ligger lavest med 5½-6 ½ pst. I motsatt ende ligger Hellas med nær 40 pst. (desember 2018) samt Spania og Italia med 32-33 pst.

Syssetningen i 4. kvartal 2018 økte sesongjustert med 0,3 pst. i euroområdet og 0,2 pst. i EU28. Fra samme kvartal året før var økningen 1¼ pst. for begge aggregater. Antallet sysselsatte i EU28 har med dette nådd 239,8 millioner personer, hvorav 158,9 millioner i euroområdet. For begge aggregatene er sysselsettingen den høyeste noen gang.

Kilde: Eurostat

Estland med 1,7 pst., fulgt av Sverige og Finland med 0,8 pst. hadde sterkest sysselsetningsvekst i 1. kvartal. Polen hadde sterkest negativ utvikling i kvartalet.

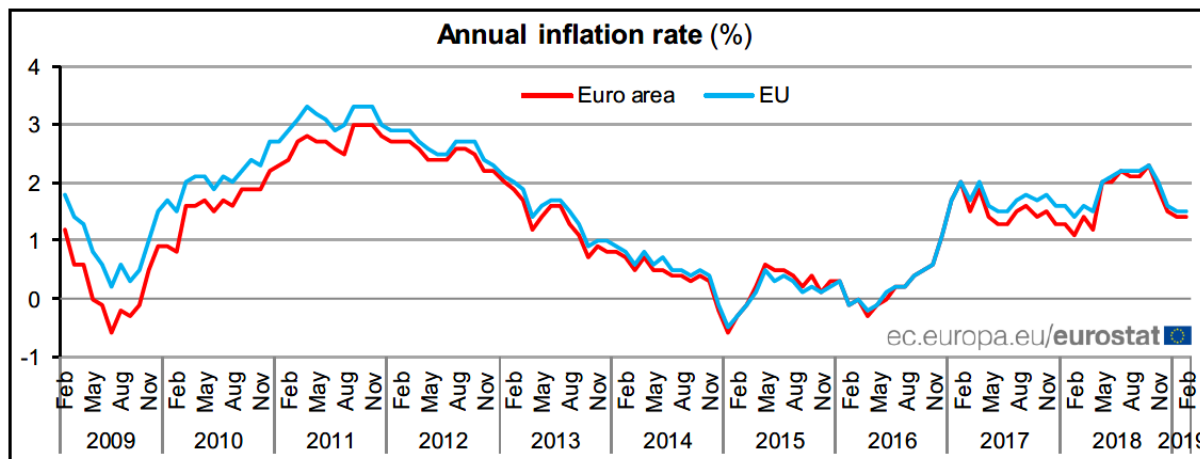

Kilde: Eurostat

Malta har hatt klart sterkest vekst i sysselsettingen det siste året med 5 pst., fulgt av Kypros og Luxembourg med 3¼ pst. – alle 3. kvartal-3. kvartal. For land med 4. kvartalstall har veksten i sysselsetting vært sterkest i Slovenia med 2,8 pst., fulgt av Finland og Irland med 2,6 pst. Svakest utvikling hadde Bulgaria med et fall i sysselsettingen på 0,8 pst., mens Polen hadde nullvekst fra samme kvartal året før.

Prisstigningen

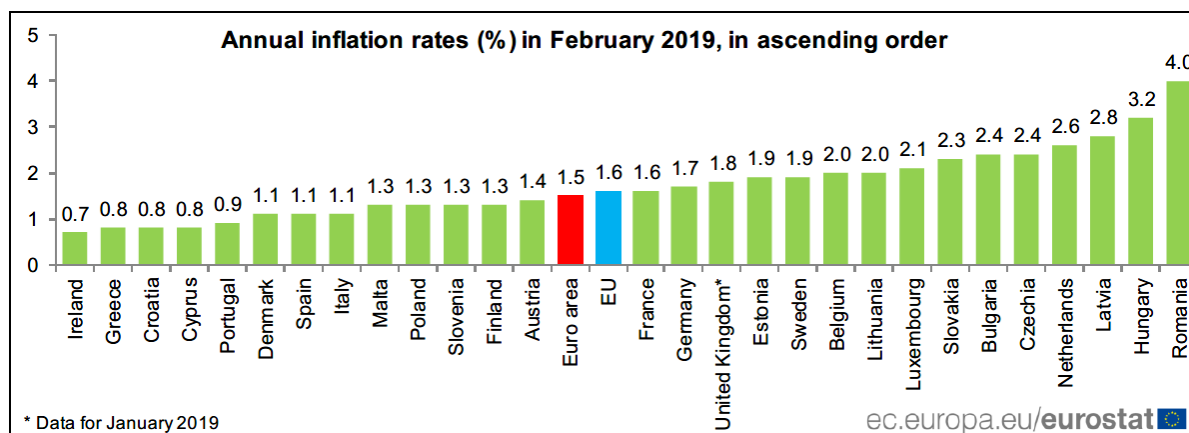
Den årlige prisstigningen (KPI – konsumprisindeksen) i euroområdet steg fra 1,4 pst. i januar til 1,5 pst. i februar. KPI ble trukket opp av økt prisvekst for ubearbeidede landbruksvarer og energi. I EU28 økte KPI i samme perioden fra 1,5 til 1,6 pst.

Kilde: Eurostat

Svingningene i prisstigningen de siste årene skyldes i all hovedsak svingningene i energipriser, men også prisene for ubearbeidede landbruksprodukter har svingt. KPI uten energi og ubearbeidede landbruksprodukter har ligget meget stabilt på 1-1¼ pst.

Prisstigningen varierte betydelig mellom land. Høyest lå Romania med 4,0 pst., fulgt av Ungarn på 3,2 pst. Kun Nederland (2,6 pst.) blant større euroland overskred ECBs inflasjonsmål om nær opptil 2 pst. Irland, Hellas, Kroatia, Kypros og Portugal hadde lavest KPI-vekst med ¾-1 pst.

Kilde: Eurostat

Et [tidligestimat](#) for euroområdet i mars viser at KPI har falt til 1,4 pst. igjen. Prisstigningen på energi tok seg opp fra 3 ½ til over 5 pst. Dette ble motvirket av lavere prisvekst på ubearbeidede landbruksprodukter og at kjerneinflasjonen falt fra 1,2 pst. i februar til 1,0 pst. i mars.

Teksten om økonomiske prognoser er skrevet av Bjarne Stakkestad, Finansdepartementet.

Eurogruppen

Eurogruppens mandat for våren 2019

På toppmøtet i desember 2018 fikk eurogruppen i mandat å jobbe videre med styrkingen av den økonomiske og monetære union (ØMU), herunder særskilt

Virkemidlene i den europeiske stabilitetsmekanismen (ESM) blant annet for at den offentlige finansierte mekanismen skal bli et sikkerhetsnett for det privat finansierte europeisk sikringsfondet (Single Resolution Fund) under bankunionen (som per i dag kun har medlemmer fra eurolandene).

- i) Et felles eurobudsjett under langtidsbudsjettet for 2021-2017 som bl.a. skal øke konkurransevne og konvergens.
- ii) Utarbeide en ny utredning som kan legge grunnlaget for videre politisk drøfting en felleseuropeisk innskuddsgarantiordning (EDIS) under bankunionen.
- iii) Ytterligere arbeid med krisehåndtering av banker med sikte på unngå at det oppstår likviditetsgap.

En viktig forutsetning for å komme videre i arbeidet med ØMU og bankunionen er den politiske enigheten som ble etablert om bankpakken 4. desember 2018. Formålet med bankpakken, som er et felleseuropeisk regelverk som skal gjelde for hele det indre marked, er å styrke bankenes motstandskraft. Se nærmere oversikt ovenfor i tabellen som viser status for åpne regelverkssaker på finansmarkedsområdet. Den politiske enigheten fra 4. desember ble i løpet av februar 2019 omsatt til ferdig rettslig tekst med endringer i CRR/CRD IV og BRRD som Parlamentet og Rådet kunne slutte seg til.

Eurogruppen har gjennom vinterens møter drøftet ulike deler av de fire ovenstående punktene med sikte på å kunne presentere nye resultater på toppmøtet i juni 2019.

En betydelig del av drøftingen har gått til det foreslåtte nye budsjettinstrumentet hvor arbeidet er delt inn i møtesyklus som skal drøfte i) utgiftstyper ii) finansiering og iii) styring. Denne drøftingen har primært skjedd i utvidet format (EU 27). For arbeidet med EDIS er det satt ned en egen høynivågruppe som vil presentere sitt grunnlag senere i første halvår.

Oppfølging av de enkelte eurolandenes økonomier

Eurogruppen i vanlig format (EU 19) drøfter jevnlig oppfølging av de enkelte økonomiene og vurderer blant annet de nasjonale tiltakene for å gjennomføre anbefalte tiltak. Denne drøftingen tar utgangspunkt i dokumentene under det europeiske semester og tar for seg de enkelte lands økonomier tematisk. Se nærmere omtale av landrapportene under omtalen av det europeiske semester.

For Hellas har det vært flere utvidede drøftinger som følge av at det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas ble avsluttet 20. august 2018. Landet er nå underlagt en såkalt forsterket overvåking for løpende å kontrollere at myndighetene holder seg strengt til avtalen om å fullføre reformer iverksatt under programmet og ikke reversere vedtatte reformer. I tillegg skal kravet om et rentekorrigert budsjettoverskudd (primærbalanse) på 3,5

pst. av BNP i perioden 2018-22 oppfylles. Forsterket overvåking innebærer at EU-institusjonene og IMF gjennomfører kvartalsvis gjennomgang (mot normalt hver sjette måned).

De kvartalsvise gjennomgangene vil være grunnlaget for Eurogruppens vurdering av om ytterligere gjeldslettelse gjennom tilbakeføring av ECB og sentralbankenes gevinster på kjøp av gresk offentlig gjeld under statsgjeldskrisen (SMP og ANFA) samt annullering av opptrappingen av rentemarginen på EFSF (forløperen til ESM som euroområdetets krisefinansieringsmekanisme) faktisk skal finne sted. Forutsatt at Hellas har oppfylt forpliktelsene, har Eurogruppen lagt opp til å gi lettelse som utgjør nær 1 milliard euro hvert halvår i perioden 2018-22.

Tematisk drøfting av boligmarkedet

Eurogruppen (EU 19) har jevnlig mer overordnede drøftinger av problemstillinger som kan bidra til økonomisk vekst og jobbskaping. I marsmøtet i eurogruppen var det en særskilt drøfting av boligmarkedet, som kan være av særlig interesse sett med norske briller. Som bakgrunn Kommissjonen hadde utarbeidet et notat om trender, utfordringer og politikkrespons i boligmarkedet.

Kommissjonen pekte på at det er gjennomført tiltak i enkeltland og på fellesskapsnivå for å redusere risikoen for nye boligbobler. Skattereformer har vært gjennomført i en del land for å redusere insentivene til å ta opp boliglån. Videre har 12 av 19 euroland nå tatt i bruk ordninger med direkte formål å hindre boligprisrisiko. Dette skjer i hovedsak ved å fastsette maksimaloppplåning som andel av boligens verdi. Likeledes bidrar motsykliske kapitalbuffer (kapitalkrav som justeres over konjunkturforløpet) til å motvirke risikoen for prosykliske utlån ved både å redusere sannsynligheten for utlånsboom og bygge buffer som kan redusere konsekvensene av et boligprisfall.

Kommissjonen påpekte i notatet at de vurderer situasjonen på boligmarkedet som bedre enn før finanskrisen. I en rekke land har ikke boligprisene nådd tilbake til det overvurderte nivået før finanskrisen, samtidig som boligprisøkningen i mindre grad enn da synes å være lånefinansiert. Videre er banksektoren i land med sterk økning i boligprisene generelt bedre kapitalisert.

Til tross for disse generelle bedringene, har Kommissjonen i de årlige anbefalingene om den økonomiske politikken advart enkelte land om mellomlangsigtig sårbarhet knyttet til boligmarkedet. Dette gjelder Belgia, Finland, Luxembourg, Nederland og Østerrike blant eurolandene. Tilsvarende advarsler er gitt til ikke-eurolandene Danmark, Sverige og Storbritannia.

Til tross for gjennomførte tiltak på EU-nivå og i enkeltland, er det risiko for nye betydelige svingninger i boligmarkedet. Kommissjonen tilrår derfor at boligprisutviklingen og gjeldsdynamikken overvåkes nøye.

Teksten om Eurogruppen er skrevet med bidrag fra Bjarne Stakkestad, Finansdepartementet.

Budsjett

EUs langtidsbudsjett: (MFF 2021-2027)

Kommisjonen presenterte 2. mai 2018 forslaget til flerårige finansielle rammer (MFF) for perioden 2021-27. Detaljerte regelverksforslag på de enkelte områder ble fremmet senere i mai og i juni. Forslaget til MFF2021-2027 må vedtas med enstemmighet i Rådet etter samtykke fra Europaparlamentet. Under EU-toppmøtet 13. og 14. desember 2018 var det enighet om å sikte mot å oppnå enighet om MFF2021-2027 i løpet av høsten 2019. Det vises for øvrig til omtale i [Økonominytt nr. 10/2018](#).

Som ledd i forberedelsene diskuteres den flerårige finansielle rammen regelmessig i Rådet for allmenne saker. Det er etablert utkast til en forhandlingsboks for å forenkle forhandlingene om en felles posisjon. Utkast til forhandlingsboks skal samle de elementer som mest sannsynlig krever politisk veiledning fra EU-lederne for at Rådet skal kunne bli enig. EU-toppmøtet i juni vil bli forelagt et utkast til forhandlingsboks med sikte på å oppnå enighet høsten 2019, se [her](#).

Mens man diskuterer rammene, vedtar Rådet og Parlamentet posisjoner om innholdet i hvert enkelt program som skal inngå i rammen. Deretter gjennomføres såkalte trilogforhandlinger for å nå frem til enighet om utformingen av disse. Det er per dags dato blant annet oppnådd foreløpig politisk enighet mellom EU-institusjonene om innholdet i Digital Europe Programme, European Defense Fund, Horizon Europe og InvestEU. Beløpene i de ulike programmene inngår i den generelle drøftingen av MFF2021-2027.

Teksten om EUs langtidsbudsjett er skrevet med bidrag fra Eivind Lorentzen, EU-delegasjonen, og Bjarne Stakkestad, Finansdepartementet.

Visepresident i Kommisjonen, Valdis Dombrovskis, leder en pressekonferanse med Romanias finansminister Eugen-Orlando Teodorovici ©European Union

InvestEU

ECOFIN ble i møtet 12. mars 2019 ikke enig om forhandlingsposisjonen om InvestEU, men i løpet av uken etter møtet har Rådet både kommet frem til en felles posisjon og forhandlet forordningen ferdig med Europaparlamentet.

Kommisjonen fremmet 7. juni 2018 forslag til en forordning om etablering av et nytt investeringsprogram, det såkalte InvestEU-programmet. InvestEU vil samle 14 eksisterende¹ finansielle instrumenter for å støtte investeringer i EU til ett. Forslaget om InvestEU er en del av Kommisjonens forslag til den flerårige finansielle rammen (MFF) for 2021-27 (EUs langtidsbudsjett), som ble fremmet i mai i fjor.

Formålet med programmet er å fremme private og offentlige investeringer og å øke bedriftenes tilgang til finansiering i EU. I forslaget legges det opp til at det over EU-budsjettet skal bevilges 15,2 milliarder euro til et EU-garantifond på 38 milliarder euro (dvs. en forventet tapsandel på 40 pst.) til finansielle partnere (som Den europeiske investeringsbanken (EIB), Den europeiske bank for gjenoppbygning og utvikling (EBRD), Verdensbanken, Den nordiske investeringsbanken og nasjonale utviklingsbanker). EIB, som vil være ansvarlig for å håndtere 75 pst. av den samlede garantien, vil være Kommisjonens viktigste partner. Garantibeløpet på 38 milliarder euro fra EU-budsjettet anslås – sammen med en antatt garanti på 9,5 milliarder euro fra EIB og andre partnere (som nasjonale utviklingsbanker) – å føre til om lag 650 milliarder euro i økte investeringer i perioden 2021-27.

ECOFIN har i hovedsak støttet Kommisjonens forslag til styrings- og forvaltningsstruktur, som er basert på erfaringene med EFSI. Det legges således opp til å etablere et styre («Steering Board») som skal gi strategisk retning for investeringer under InvestEU. Styret vil bestå av fire representanter fra Kommisjonen, tre fra EIB og ytterligere to representanter fra øvrige partnere. Videre vil det bli opprettet et rådgivende styre med representanter fra partnerne og medlemslandene samt to uavhengige eksperter, som vil gi råd til Kommisjonen og styret. Endelig vil det bli etablert en investeringskomité av uavhengige investeringsekspert, som vedtar om en finansierings- og investeringsaktivitet kan få EU-garanti.

Videre har ECOFIN støttet at InvestEU-fondet skal ha følgende hovedinnsatsområder: 1) bærekraftig infrastruktur, 2) forskning, innovasjon og digitalisering, 3) små- og mellomstore bedrifter og 4) sosiale investeringer og ferdigheter.

Kommisjonens forslag om garantibeløp mv. behandles i den den generelle diskusjonen om MFF2021-27.

Med utgangspunkt i en første politisk diskusjon i ECOFIN i januar i år arbeidet man videre på embetsnivå med den konkrete utformingen av InvestEU. COREPER (EUs ambassadører på vegne av Rådet) fastla 20. februar Rådets posisjon på alt unntatt plasseringen av investeringskomiteens sekretariat. På dette grunnlag startet forhandlingene med Europaparlamentet i begynnelsen av mars.

---

¹ Det klart største av disse er Juncker-kommisjonens investeringsplan (EFSI = European Facility for Strategic Investments), som ble etablert i 2015 med (etter utvidelsen i 2018) et mål om å mobilisere investeringer på minst 500 milliarder euro innen utløpet av 2020. Dette skal nås med 26 milliarder euro i garanti fra EU-budsjettet og 7,5 milliarder euro fra EIB.

Parallelt skulle Kommisjonen og EIB søke å komme til enighet om et felles opplegg for plasseringen av investeringskomiteens sekretariat. Det forelå ikke et omforent syn som kunne drøftes i ECOFIN 12. mars.

I ECOFIN-møtet 12. mars foreslo det rumenske formannskapet at spørsmålet om lokaliseringen av sekretariatet for investeringskomiteen kunne drøftes og løses under den pågående trilogien mellom Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen.

Luxembourgs Gramegna reagerte på forslaget ved å uttrykke at Rådet må ha en felles posisjon om plasseringen av investeringskomiteens sekretariat før man forhandler med Europaparlamentet. Hans forslag om å gi EIB og Kommisjonen noe mer tid til å søke å komme til enighet, ble vedtatt.

ECOFIN-formann Teodorovici konkluderte med å oppfordre de to institusjonene til å komme til rask enighet slik at saken kunne bli behandlet i COREPER 15. mars.

Oppdatering

EIB og Kommisjonen kom ikke til enighet om plasseringen av sekretariatet for investeringskomiteen innen den fastsatte fristen. COREPER vedtok 15. mars med kvalifisert flertall et forslag fra det rumenske formannskapet om å legge det til EIB. Belgia, Kroatia, Kypros, Spania og Italia stemte imot. Europaparlamentet hadde i sin forhandlingsposisjon gått inn for at sekretariatet plasseres i Kommisjonen.

Rådet og Europaparlamentet kom 20. mars til en foreløpig enighet om innholdet i forordningen om InvestEU, mens beløpene vil bli behandlet på et senere tidspunkt.

I trilogien ble partene enige om at investeringskomiteens sekretariat skal plasseres i Kommisjonen. Samtidig skal EIB, som skal håndtere 75 pst. av garantiene, behandle sine egne saker og sende dem direkte til investeringskomiteen.

Europaparlamentet fikk gjennomslag for sitt ønske om å kunne oppnevne en uavhengig ekspert uten stemmerett i programmets styre i tillegg til de ni medlemmene fra Kommisjonen, EIB og øvrige partnere.

I enigheten mellom partene fremgår det også at minst 55 pst. av investeringene som er avsatt til bærekraftige infrastruktur, skal være forenlige med Paris-avtalen om klima.

COREPER bekreftet 27. mars enigheten mellom Rådet og Europaparlamentet. Trilogieresultatet ventes å bli vedtatt under Parlamentets plenumssesjon i april og deretter av Rådet.

Størrelsen på avsetningen fra EUs budsjett til garantier vil, som nevnt, inngå i den generelle drøftingen av MFF2021-27, som er planlagt avsluttet i løpet av høsten 2019.

Teksten om InvestEU er skrevet av Bjarne Stakkestad, Finansdepartementet

Retningslinjer for EUs 2020-budsjett

ECOFIN vedtok 12. februar 2019 [rådskonklusjoner](#) om prioriteringene for EUs 2020-budsjett. Rådets retningslinjer og tilsvarende fra Europaparlamentet skal gi føringer for Kommisjonen i dens arbeid med budsjettforslaget, som normalt fremmes i mai for behandling i de to førstnevnte institusjonene i løpet av høsten.

Etter Rådets vurdering må budsjettet for 2020 sikre forsvarlig budsjettering og samtidig inneholde tilstrekkelige marginer til å håndtere uforutsette omstendigheter. Samtidig skal tilstrekkelige ressurser tildeles programmer og tiltak som bidrar mest til å oppfylle EUs politikkmålsettinger. Ettersom 2020 er siste året i inneværende langtidsbudsjettperiode (MFF2014-20), oppfordrer Rådet til at utbetalinger for inngåtte forpliktelser skjer i tide slik at en kan unngå et stort betalingsoverheng inn i MFF2021-27). Dette gjelder særlig for «Samhørighetspolitikken», som tradisjonelt har hatt et betydelig overheng. Samlet er det per 30. november 2018 inngått forpliktelser (tilsagnsfullmakter) på 300 milliarder euro som ikke er utbetalt. (Dette svarer til i underkant av to EU-budsjetter.)

Rådet ber om at budsjettforhandlingene mellom Rådet og Europaparlamentet kun skal dreie seg om 2020-budsjettet og ikke trekke inn ubrukte midler tidligere år mv. Kommisjonen oppfordres til å opptre som en ærlig megler i forhandlingene og ikke komme med forslag i budsjettet eller under forhandlingene som hindrer en smidig budsjettprosess.

Rådet fremhever behovet for fortsatt rasjonalisering av EUs administrasjon. Alle EU-institusjoner oppfordres til å redusere eller fryse sine administrasjonsutgifter i størst mulig grad og bare be om ytterligere bevilgninger ved begrunnet behov.

Rådet oppfordrer Kommisjonen til å foreslå hensiktsmessige tiltak for reelt å stabilisere administrasjonsutgiftene og å holde det samlede antallet ansatte, herunder kontraktansatte, under kontroll.

ECOFIN understreker også viktigheten av presise anslag over inntektene slik at medlemslandene så tidlig som mulig kan anslå egne bidrag til EU-budsjettet.

Teksten om retningslinjer for EUs 2020-budsjett er skrevet av Bjarne Stakkestad, Finansdepartementet.